

Briuselis, 2025 m. liepos 17 d.
(OR. en)

11733/25

Tarpinstitucinė byla:
2025/0241 (COD)

AGRI 357
AGRIFIN 83
FIN 890
CADREFIN 100
CODEC 1040
ENV 717
FORETS 53

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPRez
gavimo data:	2025 m. liepos 17 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2025) 560 final
Dalykas:	Pasiūlymas EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS kuriuo nustatomos Sąjungos paramos bendrai žemės ūkio politikai įgyvendinimo 2028–2034 m. sąlygos

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2025) 560 final.

Priedama: COM(2025) 560 final

Briuselis, 2025 07 16
COM(2025) 560 final

2025/0241 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**kuriuo nustatomos Sąjungos paramos bendrai žemės ūkio politikai įgyvendinimo 2028–
2034 m. sąlygos**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Ūkininkavimo ir maisto sektoriai yra strateginiai Sąjungos sektoriai, kuriuose 450 mln. europiečių tiekiamas saugus ir kokybiškas maistas prieinamomis kainomis ir kurie atlieka svarbų vaidmenį užtikrinant Europos ir pasaulio apsirūpinimo maistu saugumą. Be to, jie yra labai svarbūs siekiant palaikyti ekonomiką ir gyvenimą kaimo vietovėse, taip pat yra svarbi sprendimo dalis siekiant apsaugoti klimatą, gamtą, dirvožemį, vandenį ir biologinę įvairovę, t. y. srityse, kuriose šiuo metu patiriama sunkumų. Bendra žemės ūkio politika (BŽŪP) yra Europos projekto pagrindas ir daugiau kaip prieš 60 metų ja įsipareigota užtikrinti apsirūpinimo maistu saugumą ir deramą žemės ūkiu besiverčiančios bendruomenės gyvenimo lygį, laikantis ES sutarčių tikslų.

Toks įsipareigojimas neprarado savo svarbos ir šiandien, nes ES žemės ūkio sektorius susiduria su dideliais iššūkiais. Reikia didinti sektoriaus patrauklumą jaunimui, nes tik nedidelė dalis ūkininkų yra jaunesni nei 40 metų. Šį sektorių veikia klimato kaita, biologinės įvairovės nykimas ir socialinis bei ekonominis spaudimas, o tai kelia grėsmę jo ilgalaikiam tvarumui ir pragyvenimo šaltiniams. Dėl nevienodų pasaulinių sąlygų, tam tikros priklausomybės nuo importo ir pažeidžiamumo dėl geopolitinio netikrumo didėja ilgalaikis netikrumas, su kuriuo susiduria ES ūkininkai. Investicijas sunku finansuoti, nes žemės ūkio pajamos vienam darbuotojui tebėra gerokai mažesnės už vidutinį darbo užmokestį visoje ekonomikoje (60 % 2023 m.). Be to, teritorinis disbalansas ir nepakankamos galimybės naudotis žiniomis ir inovacijomis, įskaitant skaitmeninius sprendimus, prisideda prie mažėjančio sektoriaus patrauklumo, ypač tarp jaunimo.

Dėl šių iššūkių sektoriui būtina viešoji parama ir kartu tai raginimas imtis tvirto ir pritaikomo politinio atsako, kad būtų užtikrintas žemės ūkio sektoriaus konkurencingumas, atsparumas ir tvarumas. Todėl, remiantis sėkmingomis ankstesnėmis reformomis, dėl kurių BŽŪP srityje žengta veiklos rezultatais grindžiamos ir į rinką orientuotos politikos keliu, BŽŪP turi būti toliau plėtojama ir stiprinamas jos gebėjimas veiksmingai reaguoti į kintančią pasaulinę, ES, nacionalinę ir regioninę padėtį, taip pat ūkių lygmeniu.

ES valstybių vadovai ne kartą pabrėžė, kad reikia didinti ES žemės ūkio atsparumą, kad būtų užtikrintas ilgalaikis apsirūpinimo maistu saugumas, išsaugotas kaimo bendruomenių gyvybingumas ir pripažįstamas itin svarbus BŽŪP vaidmuo siekiant šių tikslų. Kartu jie pabrėžė, kad svarbu sukurti stabilią ir nuspėjamą politikos sistemą, skirtą padėti ūkininkams spręsti aplinkos ir klimato kaitos problemas.

2024–2029 m. Komisijos įgaliojimų politinėse gairėse pabrėžiama, jog svarbu užtikrinti, kad ūkininkai gautų teisingas ir pakankamas pajamas, kad galėtų toliau diegti inovacijas ir teikti naudą visai Sąjungai. Siekiant šio tikslo, gairėse raginama mažinti biurokratinę naštą, atlyginti ūkininkams, kurie dirba tausodami gamtą, ir stiprinti jų padėtį maisto vertės grandinėje, kad jie būtų apsaugoti nuo nesąžiningos prekybos praktikos. Tam reikia rasti paskatų, investicijų ir reglamentavimo pusiausvyrą, kad būtų sukurtas konkurencingesnis ir atsparesnis žemės ūkio sektorius.

2025 m. vasario 19 d. Komisijos komunikate „Žemės ūkio ir maisto produktų gamybos vizija“ išdėstyti pagrindiniai BŽŪP po 2027 m. principai. Šie principai apima BŽŪP, grindžiamą aiškiais tikslais ir tiksliniais reikalavimais, o valstybės narės prisiima didesnę atsakomybę ir

atskaitomybę už politikos tikslų įgyvendinimą. Komunikate taip pat pabrėžiamas esminis BŽŪP vaidmuo remiant ir stabilizuojant ūkininkų pajamas, pritraukiant naują ūkininkų kartą ir užtikrinant paprastesnę ir tikslingesnę politiką bei aiškesnę paskatų ir privalomų reikalavimų pusiausvyrą. Be to, jame pabrėžiama, kad ūkininkams reikia suteikti daugiau lankstumo ir pereiti nuo sąlygų prie paskatų. Naujoji finansinė programa suteikia galimybę remtis naujausia reforma suderinus paramos taisykles tam, kad būtų galima darniai ir veiksmingai siekti konkurencingumo, atsparumo, inovacijų ir tvarumo tikslų.

Paaikškėjo, kad 2023–2027 m. BŽŪP strateginiai planai yra veiksmingos integruoto politikos įgyvendinimo priemonės, palengvinančios vyriausybių, suinteresuotųjų subjektų ir pilietinės visuomenės bendradarbiavimą. 2023 m. pristatytu nauju įgyvendinimo mechanizmu siūlomas politika ir veiklos rezultatais grindžiamas požiūris, kuriuo didinamas valstybių narių lankstumas ir atsakomybė atsižvelgti į vietos ypatumus bendroje ES sistemoje. Remiantis šia patirtimi, yra galimybė dar labiau supaprastinti BŽŪP įgyvendinimą ir didinti sinergiją su kitomis išlaidų sritimis bei lankstumą šiose srityse.

Atsižvelgiant į 2028–2034 m. DFP pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, šis žemės ūkiui skirtas pasiūlymas yra pagrįstas BŽŪP ypatumais. Nors **būsima BŽŪP bus suderinta su supaprastintais ES išlaidų programų įgyvendinimo mechanizmais pagal naująją DFP, o jos programavimas ir įgyvendinimas bus Nacionalinės ir regioninės partnerystės fondo ir planų dalis**, šiame pasiūlyme nustatomos konkrečios taisyklės, kurių reikia siekiant, kad BŽŪP būtų:

- **prisidedama prie tikslingesnės pajamų paramos ūkininkams ir paramos jų ilgalaikiam konkurencingumui**, nukreipiant paramą ūkininkams, kurie aktyviai prisideda prie apsirūpinimo maistu saugumo, ūkių ir konkrečių sektorių ekonominio gyvybingumo ir aplinkos išsaugojimo, kartu sudarant sąlygas naudotis papildomais pajamų šaltiniais;
- **didinamas profesijos patrauklumas ir skatinama kartu kaita**, padedant jaunimui ir asmenims, pradantiems dirbti pagal šią profesiją, be kita ko, skatinant įgūdžių ugdymą, geresnes galimybes gauti kapitalo ir geresnes darbo sąlygas;
- **didinamas ūkininkavimo ir miškų sektoriaus vaidmuo klimato srities veiksmų, ekosisteminių paslaugų teikimo, biologinės įvairovės ir gamtos išteklių išsaugojimo srityse**, atlyginant su gamta dirbantiems ūkininkams ir skatinant pereiti prie tvaresnių gamybos metodų, pritaikytų prie vietos sąlygų, ir užtikrinant tinkamą investicijų, paskatų ir reikalavimų pusiausvyrą;
- **didinamas atsparumas, gebėjimas įveikti krizes ir riziką**, teikiamos tvirtesnės ir tikslingesnės paskatos ūkininkams mažinti savo pažeidžiamumą ir rizikos ekspoziciją (be kita ko, prisitaikant prie sąlygų ūkio lygmeniu ir įvairinant gamybą), skatinami platesnio užmojo transformaciniai pokyčiai tose vietose, kuriose įprastinė veikla ilguoju laikotarpiu nėra tvari, ir stiprinama prevencijos ir krizių valdymo sąsaja;
- **spartinamos inovacijos, gerinama galimybė naudotis žiniomis ir spartinama skaitmeninė pertvarka**, taip siekiant sukurti klestintį žemės ūkio sektorių: stiprinamos žemės ūkio žinių ir inovacijų sistemos, be kita ko, suteikiant prieigą prie nešališkų ir kvalifikuotų konsultavimo paslaugų, tikslinio mokymo, skatinant platesnį skaitmeninių sprendimų diegimą;

- **gerinamos darbo sąlygos ir gyvenimas kaimo vietovėse**, teikiant pagalbos paslaugas ir paramą bendradarbiavimui, verslo plėtrai, pridėtinei vertei ir projektams, kuriais sudaromos sąlygos kaimo plėtrai.

Siekiant šių tikslų, pasiūlymu siekiama **išnaudoti visą strateginio planavimo potencialą taikant paprastesnę ir lankstesnę politikos sistemą, kuria didinama sektorių sinergija ir papildomumas**. Naujoji daugiametė finansinė programa suteikia galimybę padidinti ES biudžeto išlaidų žemės ūkiui poveikį. Remiantis esama strateginiais planais pagrįsta sistema, programavimui bus naudinga tolesnė raida, kartu užtikrinant suderinamumą ir sinergiją su bendra sistema, numatyta visais DFP pasiūlymais, visų pirma Komisijos pasiūlymais dėl reglamento, kuriuo įsteigiamas 2028–2034 m. **Nacionalinės ir regioninės partnerystės fondas** (toliau – NRPF reglamentas), pasiūlymu dėl Reglamento dėl **bendros veiklos rezultatų peržiūros sistemos** (toliau – Veiklos rezultatų reglamentas), pasiūlymu dėl **Europos konkurencingumo fondo** ir pasiūlymu dėl **bendrosios mokslinių tyrimų programos**. Kalbant apie **pasirengimo narystei** paramą, pasiūlymas dėl globalios Europos padės šalims kandidatėms parengti reikiamas struktūras, kad jų žemės ūkio sistemos būtų laipsniškai suderintos su BŽŪP.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šis pasiūlymas visiškai atitinka SESV tikslus dėl BŽŪP. Juo modernizuojamas SESV nuostatų įgyvendinimo būdas, atsižvelgiant į 2028–2034 m. DFP gaires, žemės ūkio ir maisto sektoriaus viziją ir supaprastinimo pastangas, kartu prisitaikant prie dabartinių iššūkių.

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 39 straipsnyje nustatyti BŽŪP tikslai:

- didinti žemės ūkio našumą skatinant technikos pažangą bei užtikrinant racionalią žemės ūkio gamybos plėtotę ir kuo geresnį gamybos veiksmų, ypač darbo jėgos, panaudojimą;
 - taip užtikrinti deramą žemės ūkiu besiverčiančios bendruomenės gyvenimo lygį, ypač didinant žemės ūkyje dirbančių asmenų asmenines pajamas;
 - stabilizuoti rinkas;
 - garantuoti pakankamą tiekimą;
 - užtikrinti vartotojams priimtinas tiekiamos produkcijos kainas.
- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Žemės ūkis labai prisideda prie ES **konkurencingumo** pasaulyje. Sąjunga yra didelė prekių importuotoja ir vertingų žemės ūkio bei maisto produktų eksporto lyderė, todėl ji daro įtaką už Sąjungos ribų veikiančioms maisto sistemoms. Vadovaujantis SESV 208 straipsniu, pasiūlyme atsižvelgiama į Sąjungos vystomojo bendradarbiavimo tikslus panaikinti skurdą ir siekti tvaraus vystymosi besivystančiose šalyse, visų pirma užtikrinant, kad Sąjungos parama ūkininkams nedarytų poveikio prekybai arba jis būtų minimalus.

Žemės ūkio ir miškininkystės veiklai skirti plotai užima 84 % Sąjungos teritorijos. Šis sektorius priklauso nuo aplinkos būklės ir daro jai įtaką. BŽŪP konkretūs tikslai, žinoma, apima **aplinkos ir klimato srities veiksmus**. Pavyzdžiui, BŽŪP prisidedama prie prisitaikymo prie klimato kaitos ir hidrologinio atsparumo, pavyzdžiui, prie potvynių rizikos mažinimo ir vandentvarkos atkuriant kraštovaizdį, kartu remiant biologinės įvairovės ir išsaugojimo iniciatyvas. Pagal BŽŪP taip pat gali būti remiami atsinaujinančiųjų išteklių

energijos projektai ir bioekonomika, taip prisidedant prie ES energetikos pertvarkos ir žiediško tikslų.

Pasiūlyme daug dėmesio skiriama jaunųjų ūkininkų rėmimui ir skatinama **kartu kaita**, atsižvelgiant į tai, kad Komisija daug dėmesio skiria jaunimui.

Pagal BŽŪP remiamos ūkininkų pajamos ir taip prisidedama prie **socialinių tikslų ir politikos** stiprinimo keliais svarbiais būdais: ji tikslingai taikoma ūkininkams, kuriems labiausiai reikia pagalbos, teikiama parama, susijusi su įvairiais ES kaimo vietovių socialiniais ir kultūriniais ypatumais, įskaitant darbo vietų kūrimą ir geras darbuotojų sąlygas ūkininkavimo srityje ir kaimo vietovėse. Būtina apsaugoti galutinius paramos gavėjus ir užtikrinti BŽŪP pajamų paramos elemento nuspėjamumą, taip pat tikslingai nukreipti ir valdyti šiame reglamente numatytas paramos pastangas. Galiausiai pagal BŽŪP finansuojami įgūdžiai ir žinios, siekiant padėti ūkininkams vykdyti jų socialinę ir ekonominę, žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Sustiprintas švietimas žemės ūkio srityje, mokymosi visą gyvenimą galimybės ir tarpusavio mokymasis. Dėl naujos struktūros galima geriau derinti šios politikos priemones su nacionalinėmis mokymo sistemomis ir mokslinių tyrimų programomis.

Žemės ūkis yra tiesiogiai susijęs su bendros sveikatos koncepcija. Šiuo atžvilgiu pasiūlyme pateikiamas priemonių rinkinys, kuriuo siekiama užtikrinti aukštos kokybės maisto gamybą, mažinti pesticidų ir antimikrobinių medžiagų naudojimą, gerinti gyvūnų gerovės sąlygas, taip pat biologinio saugumo priemones ūkių lygmeniu, kad būtų užkirstas kelias kenkėjų ir gyvūnų ligų protrūkiams.

BŽŪP prisidedama prie sanglaudos ir teisės pasilikti užtikrinimo: skatinama puoselėti įvairią ir atsparią kaimo ekonomiką **kaimo vietovėse**, pavyzdžiui, remiant verslo galimybes, žemės ūkio turizmą, infrastruktūrą ir bioekonomiką pagal jos LEADER strategijas. Tai suderinama su ilgalaikės kaimo vietovių vizijos tikslais, kuriais pabrėžiama, kad ūkininkams yra svarbus ekonomikos įvairinimas kaimo aplinkoje.

Kaip ir kituose sektoriuose, žemės ūkis ir kaimo vietovės turėtų geriau pasinaudoti **inovacijomis**, kad padidintų konkurencingumą, tvarumą ir atsparumą. Naujos technologijos ir žinios, visų pirma skaitmeninės technologijos, didina išteklių naudojimo efektyvumą. Šiuo pasiūlymu sustiprinami ryšiai su mokslinių tyrimų politika, nustatant, kad keitimosi žiniomis organizavimas yra svarbi politikos įgyvendinimo modelio dalis. BŽŪP ir ES mokslinių tyrimų ir inovacijų politika gali gerokai padidinti žemės ūkio sektoriaus konkurencingumą ir atsparumą. Be to, skiriant dėmesį skaitmenizacijai galima šią politiką susieti su ES skaitmenine ir dirbtinio intelekto darbotvarke, taip pat sumažinti ataskaitų teikimo našumą.

Yra daug BŽŪP ir kitų ES politikos sričių sinergijos galimybių, kurias bus galima geriau išnaudoti taikant naują planavimo mechanizmą.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

• Teisinis pagrindas

SESV 38 straipsniu Sąjungai suteikiami įgaliojimai apibrėžti ir įgyvendinti bendrą žemės ūkio politiką. SESV 39 straipsnyje nustatyti BŽŪP tikslai, pavyzdžiui, didinti žemės ūkio našumą, užtikrinti deramą žemės ūkiu besiverčiančios bendruomenės gyvenimo lygį, stabilizuoti rinkas, garantuoti pakankamą tiekimą ir užtikrinti vartotojams priimtiną tiekiamos produkcijos kainas.

Šio pasiūlymo teisinis pagrindas yra SESV 43 straipsnio 2 dalis.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo yra nustatyta, kad Sąjunga ir valstybės narės turi pasidalijamąją kompetenciją žemės ūkio srityje; Sutartyje taip pat nustatyta bendra žemės ūkio politika su jos bendrais tikslais ir bendra įgyvendinimo sistema.

Pagal esamą įgyvendinimo modelį Sąjunga nustato pagrindines politikos nuostatas (BŽŪP tikslus, bendrąsias intervencinių priemonių rūšis, pagrindinius reikalavimus), o valstybės narės prisiima didesnę atsakomybę ir yra atskaitingesnės už tai, kaip jos pasiekia tikslus ir sutartus tikslus. Atsižvelgiant į tai, pasiūlymu dėl BŽŪP po 2027 m. toliau užtikrinamos vienodos sąlygos valstybėms narėms ir ūkininkams bendrojoje rinkoje, apsirūpinimo maistu saugumas visoje Sąjungoje ir sprendžiami tarpvalstybinio ir pasaulinio pobūdžio uždaviniai.

Atsižvelgiant į žemės ūkio ir maisto sektoriaus viziją ir į tai, kad Sąjungos ūkininkavimo aplinka yra labai įvairi ir pasižymi skirtingais fiziniais parametrais, taikyti vieną visiems tinkantį metodą nėra tinkama, kad būtų pasiekti norimi rezultatai. Didesnė integracija į įvairias politikos sritis ir lankstumas valstybėms narėms leis geriau atsižvelgti į vietos sąlygas ir poreikius. Valstybės narės pačios derins BŽŪP intervencines priemones taip, kad jų įnašas siekiant Sąjungos tikslų būtų kuo didesnis, kaip tai rekomenduoja Komisija.

- **Proporcingumo principas**

Norint išspręsti ekonomines, aplinkos ir socialines ES žemės ūkio sektoriaus ir kaimo vietovių problemas, reikia suformuluoti pagrįstą atsaką į jas ir nuolat dėti pastangas, deramai atsižvelgiant ir į tų problemų mastą ES lygmeniu. BŽŪP politikos sistemą papildo tvirtas ir proporcingas NRPF biudžetas. Valstybėms narėms suteikta didesnė galia pasirinkti ir pritaikyti turimas BŽŪP politikos priemones, kad būtų pasiekti bendri ES tikslai, yra proporcinga veiksmy, kurių reikia imtis atsižvelgiant į poreikius ir iššūkius, lygiui.

- **Priemonės pasirinkimas**

Bendros žemės ūkio politikos teisinis pagrindas yra SESV 42–43 straipsniai ir per daugiau kaip 60 metų paaiškėjo, kad ji tebėra aktuali, būtina ir laikui bėgant kinta. Tikslinga politika, suteikianti tinkamą kryptį, užtikrins tinkamas sąlygas ūkininkams ir kaimo vietovėms tvariai siekti ir užtikrinti apsirūpinimo maistu saugumą ir kartų kaitą.

Teisės akte nustatyti konkretūs politikos aspektai, susiję su BŽŪP, jos esmė ir orientyru, kuriais nustatomos valstybių narių ir galutinių paramos gavėjų teisės ir pareigos. Dėl jos ilgalaikio ir strateginio pobūdžio ir dėl to, kad jos išlaidos yra susijusios su pajamų rėmimu, investicijomis ir bendradarbiavimu, integruotas, bet savarankiškas teisinis pagrindas yra pagrįstas. Atsižvelgiant į bendrą DFP valdymo sistemą, tinkamiausia priemonė siūlomai sistemai įgyvendinti yra specialus reglamentas dėl bendros žemės ūkio politikos, kuriuo siūlomas NRPF reglamentas ir Veiklos rezultatų reglamentas papildomas konkrečiomis nuostatomis, taikomomis bendrai žemės ūkio politikai. Kaip ir anksčiau, ji siejama su BRO.

3. **EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI**

• **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

2023 m. lapkričio mėn. Komisija paskelbė ataskaitą dėl visų BŽŪP strateginių planų bendrų pastangų ES valstybėse narėse (pagal šiuo metu taikomą Reglamentą (ES) 2021/2115), kurioje pabrėžė kai kuriuos pagrindinius elementus:

- nauji BŽŪP strateginiai planai yra tinkama priemonė siekiant BŽŪP politikos tikslų;
- iš BŽŪP strateginių planų matyti, kad nuolat remiamos ūkių pajamos, ekonominis tvarumas ir žemės ūkio sektoriaus atsparumas;
- reikia stiprinti rizikos valdymo priemones ir didinti jų naudojimą visoje Sąjungoje pasitelkiant ES arba nacionalines sistemas;
- planai yra žalesni nei ankstesniu BŽŪP laikotarpiu; visgi galima daugiau prisidėti prie klimato kaitos švelninimo, visų pirma didinant anglies dioksido sekvestraciją, o prisitaikymo prie klimato kaitos problemoms spręsti reikalingas labiau holistinis ir ilgalaikis požiūris, kuriam reikia atitinkamų valdymo metodų ir investicijų;
- daroma pažanga tvaraus gamtos išteklių, visų pirma dirvožemio, valdymo ir priklausomybės nuo cheminių medžiagų naudojimo mažinimo;
- reikės labiau holistinio požiūrio į konkrečius sektorius, apimančius jų ekonominį, socialinį ir aplinkosauginį pažeidžiamumą ir naudą: pavyzdžiui, didinti teigiamą ekstensyvosios gyvulininkystės sistemų įtaką biologinei įvairovei, anglies dioksido sekvestracijai, kraštovaizdžiui, kultūros paveldui ir kaimo pragyvenimo šaltiniams;
- galiausiai bendra padėtis taip pat priklauso nuo su BŽŪP nesusijusių elementų, taip pat nuo kitų išorės veiksnių, pavyzdžiui, rinkų raidos ir vartotojų prioritetų.

Šioje apžvalginėje ataskaitoje, kurioje apibendrinami bendri valstybių narių užmojai ir bendros pastangos, Komisija laikėsi nuomonės, kad daugiau dėmesio visų pirma reikia skirti šioms sritims: įgūdžių stiprinimui, mokymui ir konsultavimui visais lygmenimis; keitimuisi gerosios praktikos pavyzdžiais, kad valstybės narės ir suinteresuotosios šalys galėtų geriau orientotis; su konkrečiomis intervencinėmis priemonėmis susijusios administracinės naštos mažinimui ir įgyvendinimo bei rezultatų stebėsenai (taip pat prireikus BŽŪP strateginių planų koregavimui).

• **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Komisija aktyviai bendradarbiavo su suinteresuotaisiais subjektais rengiant DFP iniciatyvas.

2024 m. sausio mėn. pradėtas strateginis dialogas dėl ES žemės ūkio ateities subūrė 29 pagrindinius Europos žemės ūkio maisto produktų sektorių, pilietinės visuomenės, kaimo bendruomenių ir akademinės bendruomenės suinteresuotuosius subjektus siekti bendro supratimo ir parengti viziją dėl ES žemės ūkio ir maisto sistemų ateities. Strateginio dialogo dokumente pabrėžiama, kad reikia toliau teikti socialinę ir ekonominę paramą ūkininkams, kuriems jos labiausiai reikia, skatinti teigiamus aplinkos, socialinius ir gyvūnų gerovės rezultatus visuomenei ir sudaryti palankias sąlygas kaimo vietovėms. Nustatyta, kad norint pasiekti ES tikslus žemės ūkio ir maisto gamybos, kaimo plėtros, poveikio klimatui

neutralumo ir biologinės įvairovės atkūrimo srityse, reikalingas specialus proporcingas biudžetas, subalansuotai pritaikytas visiems užmojams ir užtikrinantis, kad visi jie būtų vienodai svarbūs. Toks principas yra labai svarbus siekiant užtikrinti, kad pertvarka būtų ekonomiškai pelninga, skatinti kartų kaitą, atgaivinti kaimo vietoves ir remti nepalankioje konkurencinėje padėtyje esančius ūkius, tai labai svarbu ir ES žemės ūkio įvairovei.

Be to, neseniai įsteigtoje Europos žemės ūkio ir maisto valdyboje (EBAF), vienijančioje ūkininkų bendruomenei, kitiems maisto tiekimo grandinės dalyviams ir pilietinei visuomenei atstovaujančias organizacijas, 2025 m. gegužės 19 d. ir 2025 m. birželio 19–20 d. įvyko speciali diskusija dėl to, kaip tikslingiau nukreipti tiesiogines išmokas ir pereiti nuo sąlygų prie paskatų įgyvendinant BŽŪP po 2027 m.

Papildoma informacija apie BŽŪP ateitį buvo surinkta per specialius susitikimus, surengtus naudojantis esamomis ES suinteresuotųjų subjektų platformomis, ir *ad hoc* techninius praktinius seminarus, kuriuose dalyvavo ES suinteresuotieji subjektai ir valstybės narės.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Siekiant gauti įrodymų ir žinių su BŽŪP susijusiais klausimais iš ekspertų, nuo 2023 m. gruodžio mėn. iki 2024 m. gegužės mėn. buvo surengti keli techniniai praktiniai seminarai. Šiuose seminaruose ES suinteresuotieji subjektai, valstybės narės ir Komisijos tarnybos galėjo pasikeisti nuomonėmis ir iš anksto parengti pagrindines išvadas ir klausimus, į kuriuos reikia atsižvelgti atliekant BŽŪP modernizavimo ir supaprastinimo procesą.

Pirmame praktiniame seminare atsparumo klausimais padaryta išvada, kad reikia stiprinti rizikos valdymo priemones ūkių lygmeniu ir rizikos pasidalijimo galimybes visoje vertės grandinėje, laikantis labiau holistinio požiūrio, be kita ko, prevencijos srityje. Antrame praktiniame seminare daugiausia dėmesio skirta apsirūpinimo maistu saugumui, trečiame praktiniame seminare tvarumo klausimais buvo plačiai pritarta poreikiui padėti ūkininkams išbandyti naujas inovacijas ir teikti daugiau nepriklausomų konsultacijų. Ketvirtame praktiniame seminare BŽŪP valdymo ir veiklos rezultatų klausimais patvirtinta bendra parama naujam BŽŪP įgyvendinimo modeliui, dalyviai paragino užtikrinti stabilumą, lankstumą ir supaprastinimą (ypač ūkininkams), apsvarstyti galimybę taikyti savanoriškesnius metodus, didinti gebėjimą reaguoti į išorės sukrėtimus, kontrolės ir sankcijų proporcingumą. Paskutiniame praktiniame seminare daugiausia dėmesio skirta solidarumui ir kaimo vietovėms ir atkreiptas dėmesys į bendrą paramą siekiant užtikrinti labiau integruotą politikos atsaką, kuris yra būtinas siekiant spręsti plataus masto kaimo problemas, nes vien BŽŪP priemonėmis jų išspręsti neįmanoma; esama geriausios praktikos pavyzdžių, tačiau jais nesinaudojama; taip pat reikia labiau stiprinti administracijų gebėjimus ir sukurti paprastesnes sistemas.

2022 m. kovo mėn. – 2023 m. gegužės mėn. Komisijos ūkininkų ir kaimo bendruomenių skaitmeninės pertvarkos prognozavimo projektas apėmė dalyvaujamuosius praktinius seminarus su suinteresuotaisiais subjektais. Komisija kartu su valstybėmis narėmis dalyvavo Tarybai pirmininkaujančios Ispanijos vykdytame prognozavimo procese atviro strateginio savarankiškumo tema, o žemės ūkio maisto produktų sektorius į jį įtrauktas kaip vienas iš keturių strateginių sektorių.

Galiausiai, 2025 m. birželio mėn. surengus įgyvendinimo dialogą, kuriam pirmininkavo Komisijos narys C. Hansen, buvo nustatyti esamų BŽŪP priemonių tobulinimo prioritetai.

- **Poveikio vertinimas**

Pasiūlymas grindžiamas poveikio vertinimu, atliktu pagal 2028–2034 m. DFP rengiant Komisijos pasiūlymą dėl NPRF reglamento, kuriame įvertintos NPR plano rengimo galimybės, daugiausia dėmesio skiriant dviem pagrindiniams aspektams: įgyvendinimo modeliui, pagal kurį nustatoma, kaip išmokamos lėšos, ir valdymo būdai, kuriuo reglamentuojamas ES išlaidų įgyvendinimas ir priežiūra.

Poveikio vertinime įvertintos bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) integravimo į vieną planą galimybės.

1 galimybė (BŽŪP, neįtraukta į NPR planus) būtų grindžiama patirtimi, įgyta įgyvendinant dabartinius BŽŪP strateginius planus. Taikant šį metodą būtų užtikrintas tęstinumas, sudarytos sąlygos atlikti valdomus pokyčius ir būtų aiškiau apibrėžta atsakomybė Sąjungos ir nacionaliniu lygmenimis.

Tolesnis BŽŪP integravimas užtikrintų didesnę supaprastinimą ir didesnę sinergiją siekiant politikos tikslų, taip pat užtikrintų nuspėjamumą paramos gavėjams. Kita vertus, taikant vieno fondo metodą būsimai BŽŪP, kartu leidžiant teikti tikslinę paramą, būtų apribotas gebėjimas reaguoti į atsirandančius ar nenumatytus poreikius ir kintančius prioritetus. Tačiau, siekiant padidinti veiksmingumą, yra galimybių būsimoje daugiametėje finansinėje programoje (DFP) papildomai suderinti pagrindinius politikos formavimo aspektus, pavyzdžiui, stebėsenos, veiklos rezultatų ir audito sistemas. Taip būtų sukurta administracinių procedūrų sinergija ir sumažėtų valstybių narių išlaidos.

Priešingai, iš poveikio vertinimo matyti, kad visiškai integruojant BŽŪP (2b galimybė) reikėtų nustatyti konkrečias taisykles, kuriomis būtų užtikrintas bendrosios rinkos vientisumas ir sąžininga ūkininkų konkurencija, visų pirma dėl priemonių, kuriomis tiesiogiai remiamos ūkių pajamos, pavyzdžiui, tiesioginių išmokų, kurios yra labai svarbios ūkininkų pragyvenimui.

Remiantis poveikio vertinimu, kiekvienai valstybei narei parengus po vieną planą, būtų užtikrintas nuoseklesnis programavimas, atspindintis nacionalinius ir regioninius poreikius, kartu remiant Sąjungos prioritetus. Kiekvienai valstybei narei nustačius vieną paketą, būtų galima veiksmingai ir lanksčiai paskirstyti finansavimą, nes būtų galima lengvai perskirstyti išteklius naujiems prioritetams ar uždaviniams spręsti. Apskritai poveikio vertinime daroma išvada, kad platesnė taikymo sritis ir integruotas valdymo metodas duotų didelės naudos, įskaitant didesnę nuoseklumą, paprastumą ir lankstumą.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Supaprastinimas yra svarbiausias Komisijos prioritetasis siekiant sumažinti našumą ir sudėtingumą bei paskatinti spartumą ir lankstumą.

Smarkiai sumažintas su bendra žemės ūkio politika susijusių nuostatų skaičius ir pasiektas atitinkamų NPRF reglamento, BŽŪP reglamento ir Bendro rinkų organizavimo reglamento straipsnių suderinamumas. Apskritai reikalavimų išsamumas ir skaičius yra mažesnis, akcentuojamos nuostatos, kurios yra būtinos, kad veiktų BŽŪP teisinė sistema. Dėl to ne tik sumažėja bendras nuostatų skaičius, bet ir gerinama bendra teisės aktų kokybė ir sumažėja jų sudėtingumas, kartu valstybėms narėms suteikiama daugiau lankstumo pritaikyti bendras BŽŪP priemones prie savo konkrečių poreikių ir iššūkių.

Integruojant dabartinės dviejų fondų struktūros (EŽŪGF ir EŽŪFKP) intervencines priemones, pasiūlymu suderinamos konkurencingumo, atsparumo, inovacijų ir tvarumo tikslų priemonės, kad jas būtų galima kartu taikyti siekiant geresnių rezultatų. Šiuo suderinimu ne tik didinamas teikiamos paramos veiksmingumas, bet ir užtikrinamas didesnis jos valdymo lankstumas ir supaprastinimas, o tai galiausiai lemia veiksmingesnes ir tikslingesnes intervencines priemones tiek ūkininkams, tiek valdžios institucijoms. Šis didesnis lankstumas suteikia valstybėms narėms galimybę kurti, planuoti ir įgyvendinti BŽŪP paramos priemones taip, kad būtų geriausiai atsižvelgiama į konkrečius sektorius poreikius.

Supaprastinimas paramos gavėjams bus pasiektas, be kita ko:

- supaprastinus paramos sąlygas (atsakingas ūkininkavimas), mažinant intervencinių priemonių rūšių skaičių (daugelį sujungtų, pvz., ekologinių sistemų ir žemės ūkio, aplinkos ir klimato srities įsipareigojimų, gerokai mažiau tiesioginių išmokų sistemų), labiau sutelkiant dėmesį į intervencinių priemonių rūšis, tik pagrindinius reikalavimus, nustatytus reglamente,
- siūlant daugiau fiksuotųjų sumų. Taip bus sudarytos sąlygos supaprastinti paraiškų teikimo procedūras, o tai sumažins paramos gavėjams ir administracijoms tenkančią našta.

Supaprastinimo valstybėms narėms pasiekiami:

- bendru fondu: jokių sudėtingų taisyklių dėl pervedimų, atskirų kiekvienam fondui taikomų taisyklių rinkinių; mokėjimo agentūrų kontrolės naštos perkėlimu esamoms kompetentingoms nacionalinėms kontrolės įstaigoms, taip sumažinant daugkartinių kontrolės patikrinimų ūkiuose riziką,
- šiuo pasiūlymu taip pat suderinami išmokų mokėjimo terminai, pašalinamas nelankstumas ir kartu užtikrinama, kad išmokos ūkininkams būtų mokamos laiku, taip sudarant sąlygas glaudesnei sąsajai su faktiniu intervencinių priemonių įgyvendinimu.
- **Pagrindinės teisės**

Šiame pasiūlyme gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų visų pirma Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, kaip nustatyta Komisijos pasiūlyme dėl NRPF reglamento. Siūlomo reglamento nuostatos dėl pagarbos pagrindinėms teisėms ir teisei valstybei taip pat bus taikomos remiant bendrą žemės ūkio politiką.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Siekiant pasinaudoti nacionalinės ir regioninės partnerystės planavimo teikiama nauda, Komisijos pasiūlyme dėl 2028–2034 m. daugiamečių finansinės programos (įrašyti nuorodą) į NRPF įtraukta bendra žemės ūkio politika. Didelė Fondo lėšų dalis skirta žemės ūkio pajamoms remti, jai iš Fondo asignavimų skiriama ne mažiau kaip 293,7 mlrd. EUR, siekiant paramos gavėjams užtikrinti stabilumą ir nuspėjamumą.

Šis NRPF finansavimas gali būti papildytas sinerginiu veiksmu, kuriais siekiama daugiau nei vieno tikslo, pavyzdžiui, žemės ūkio energijos, įgūdžių ir socialinės infrastruktūros, vandens ar junglumo, programavimu. Be to, NRPF reglamentu pagal Priemonę bus skiriamas 6,3 mlrd. EUR finansavimas žemės ūkio produktų pardavimui skatinti, krizinių situacijų intervencinėms priemonėms ir vienybės saugos tinklui (į kurį integruojamas dabartinis žemės

ūkio rezervas), taip pat techninės pagalbos daliai, skirtai, pvz., tinklams ar stebėsenai, finansuoti.

Žemės ūkio finansavimas gali būti naudingas Europos konkurencingumo fondo projektams ir jis gali būti neatskiriama Europos mokslinių tyrimų bendrosios programos dalis pagal sveikatos, žemės ūkio ir bioekonomikos kryptis, skirtas moksliniams tyrimams ir inovacijoms maisto, žemės ūkio, kaimo plėtros ir bioekonomikos srityse remti. Šiuo deriniu bus galima išsaugoti šiuo metu turimas priemones, kad jas būtų galima optimaliai naudoti.

Šio BŽŪP pasiūlymo finansinis poveikis išsamiai išdėstytas finansinėje pažymoje, kuri pridedama prie pasiūlymo dėl NRPF.

5. KITI ELEMENTAI

• Įgyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka

Ši iniciatyva bus stebima pagal 2028–2034 m. daugiametės finansinės programos veiklos rezultatų peržiūros sistemą, nustatytą pasiūlyme dėl Reglamento [Veiklos rezultatų reglamentas]. Veiklos rezultatų peržiūros sistemoje numatyta programos įgyvendinimo etapu pateikti įgyvendinimo ataskaitą, taip pat retrospektyvinį vertinimą, kuris turi būti atliktas pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509¹ 34 straipsnio 3 dalį. Vertinimas atliekamas pagal Komisijos geresnio reglamentavimo gaires ir grindžiamas rodikliais, susijusiais su Fondo tikslais.

• Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)

Netaikoma.

• Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas

Šis pasiūlymas įtrauktas į 2028–2034 m. DFP dokumentų rinkinį, kuri taip pat sudaro NRPF reglamentas ir Veiklos rezultatų reglamentas, kuriuose numatytas finansavimas, horizontaliųjų principų sistema, NRP fondo valdymo taisyklės, finansinė sistema, bendrosios taisyklės dėl NRP planų turinio ir patvirtinimo ir jų valdymo, taip pat patikinimo dokumentų rinkinys, veiklos rezultatų peržiūros sistema ir stebėsenos sistema.

Šiuo pasiūlymu šios bendrosios taisyklės papildomos specialiomis taisyklėmis, taikomomis NRP planų bendros žemės ūkio politikos ir žemės ūkio skyriui.

Pasiūlymu taip pat papildomos taisyklės, nustatytos siūlomame reglamente, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1308/2013² ir kuriame bus numatytos taisyklės dėl intervencinių priemonių tam tikruose sektoriuose ir mokykloms skirtų programų.

Bendros žemės ūkio politikos reglamentas:

1 ir 2 straipsniuose nustatyta taikymo sritis, BŽŪP nacionalinės rekomendacijos, kurios turi būti priimtoms, ir valdymo principai. 3 ir 4 straipsniuose išdėstyti BŽŪP aplinkos, klimato ir

¹ 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (nauja redakcija) (OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

² 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 (OL L 347, 2013 12 20, p. 671–854, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj>).

socialinės struktūros elementai, įskaitant prioritines aplinkos ir klimato sritis. 5 straipsnyje išvardytos visos BŽŪP intervencinės priemonės ir išdėstytos nuostatos dėl pajamų paramos intervencinių priemonių. 6–20 straipsniuose išdėstyti BŽŪP intervencinių priemonių reikalavimai ir tikslingumo nuostatos.

15 ir 16 straipsniuose išsamiai išdėstytos nuostatos, susijusios su kartų kaita, numatytas startinis jaunojo ūkininko paketas, kurį sudaro išsamus jauniems ūkininkams skirtų intervencinių priemonių rinkinys, kuriuo sudaromos palankesnės sąlygos ūkininkams pradėti veiklą žemės ūkio sektoriuje ir jame įsitvirtinti. 18, 19 ir 20 straipsniai apima kitas intervencines priemones pagal BŽŪP, finansuojamas iš NRP planams skirtų asignavimų. Juose nustatomos intervencinių priemonių rūšys, susijusios su bendradarbiavimu, LEADER iniciatyva, parama dalijimosi žiniomis ir inovacijų veiklai, susijusiai su žemės ūkiu, miškų ūkiu ir kaimo vietovėmis, taip pat nustatomi kiti BŽŪP veiksmai.

21 straipsnyje nustatyta BŽŪP duomenų valdymo tvarka, įskaitant nuostatas dėl institucijos, atsakingos už duomenų valdymą pagal BŽŪP.

22–25 straipsniuose pateikiamos bendrosios ir baigiamosios nuostatos, įskaitant įgaliojimų delegavimą Komisijai siekiant papildyti šį reglamentą ir įgyvendinimo įgaliojimus Komisijai imtis priemonių, kuriomis nukrypstama nuo šio reglamento, kad būtų išspręstos konkrečios problemos pagrįstos nepaprastosios padėties atvejais, komiteto procedūra,

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS**kuriuo nustatomos Sąjungos paramos bendrai žemės ūkio politikai įgyvendinimo 2028–2034 m. sąlygos**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,
 atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 43 straipsnio 2 dalį,
 atsižvelgdami į 1979 m. stojimo aktą, ypač į prie jo pridėto 4 protokolo dėl medvilnės 6 dalį,
 atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
 atsižvelgdami į Audito Rūmų nuomonę³,
 teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
 atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁴,
 atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę⁵,
 laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros,
 kadangi:

- (1) 2025 m. vasario 19 d. Komisijos komunikate „Žemės ūkio ir maisto produktų gamybos vizija“⁶ skelbiama, kad vykdant bendrą žemės ūkio politiką (BŽŪP) po 2027 m. valstybėms narėms numatyta didesnė atsakomybė ir atskaitomybė už tai, kaip jos siekia BŽŪP tikslų, remiamos ir stabilizuojamos ūkininkų pajamos, pritraukiama būsima ūkininkų karta ir užtikrinamas apsirūpinimo maistu saugumas. Naujoji BŽŪP turi būti paprastesnė ir tikslingesnė bendra Sąjungos politika, kuria ūkininkams suteikiama daugiau lankstumo ir pereinama nuo reikalavimų prie paskatų ūkininkams;
- (2) 2028–2034 m. daugiametės finansinės programos (DFP) teisės aktų rinkinys apima Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES).../... [NRP], kuriuo įsteigiamas 2028–2034 m. Nacionalinės ir regioninės partnerystės fondas (toliau – Fondas), sutelkiant nacionaliniu lygmeniu iš anksto paskirtas fondo lėšas, įskaitant Europos žemės ūkio garantijų fondą (EŽŪGF) ir Europos žemės ūkio fondą kaimo plėtrai (EŽŪFKP), įsteigtus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/2115⁷ ir Europos

³ OL C , , p. .

⁴ OL C , , p. .

⁵ OL C , , p. .

⁶ KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI: Žemės ūkio ir maisto produktų gamybos vizija. Ateities kartoms patrauklaus ūkininkavimo ir žemės ūkio maisto produktų sektoriaus kūrimas bendromis jėgomis, COM(2025)75 *final*; <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:52025DC0075>.

⁷ 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2115, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų (BŽŪP strateginių planų), finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo (EŽŪGF) ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013, (OL L 435, 2021 12 6, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>).

Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/2116⁸. Fondas turėtų būti įgyvendinamas pagal nacionalinės ir regioninės partnerystės planus (toliau – NRP planai) ir ES priemonę, kuriais siekiama didinti lankstumą ir reaguoti į krizes bei taikyti intervencines priemones, kurioms reikalingas Sąjungos lygmens valdymas ar koordinavimas. Ši Sąjungos parama BŽŪP bus teikiama Fondo lėšomis laikantis Fondo reglamentuojančių taisyklių, nustatytų Reglamente (ES).../... [NRP];

- (3) bendrasis Fondo tikslas žemės ūkio srityje, nurodytas Reglamento (ES) .../... [NRP] 3 straipsnio c punkte, primena SESV 39 straipsnyje nustatytus tikslus. Konkretūs BŽŪP tikslai tiesiogiai padeda palaikyti Sąjungos gyvenimo kokybę ir juos turi įgyvendinti valstybės narės pagal savo NRP planus;
- (4) siekiant užtikrinti, kad Sąjunga tinkamai spręstų skubiausius žemės ūkio sektoriaus uždavinius, tikslinga numatyti valdymo mechanizmą, atspindintį žemės ūkio ir maisto sektoriaus vizijos gaires, skirtas tikslinei politikai. Siekiant pereiti prie konkurencingo, atsparaus ir tvaraus žemės ūkio sektoriaus, atsižvelgiant į konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais rezultatus, BŽŪP nacionalinėse rekomendacijose turėtų būti numatytas pakankamas politikos valdymo Sąjungos lygmeniu lygis, kad valstybės narės turėtų orientyrų rengdamos savo žemės ūkio srities NRP planus, kuriuose, atsižvelgiant į jų konkrečius iššūkius ir poreikius, apibrėžiamos atitinkamos intervencinės priemonės;
- (5) siekdamas užtikrinti vienodas sąlygas ir bendrą paramos Sąjungos žemės ūkio sektoriui sistemą, valstybės narės, atsižvelgdamos į BŽŪP tikslus, turėtų apibrėžti sistemos elementus atsižvelgdamos į vietos ypatumus ir poreikius, o Sąjunga turėtų nustatyti bendrą politikos, kuria remiami tie, kuriems labiausiai reikia paramos, sistemą;
- (6) BŽŪP padarė teigiamą poveikį kartų kaitai žemės ūkyje, tačiau vis dar yra kliūčių, visų pirma susijusių su pagrindinės infrastruktūros ir paslaugų teikimu kaimo vietovėse, galimybe naudotis žeme ir minimalios socialinės apsaugos sistema jauniems ir į pensiją išeinantiems ūkininkams. Siekiant patenkinti specialius jaunųjų ūkininkų ir naujų rinkos dalyvių poreikius, turėtų būti reikalaujama, kad kiekviena valstybė narė NRP plane išdėstytų kartų kaitos strategiją, kuri turėtų būti grindžiama konkrečių nacionalinių aplinkybių vertinimu, laikantis Komisijos žemės ūkio ir maisto sektoriaus vizijos, kurioje pirmenybė teikiama ilgalaikiam ES ūkininkavimo ir žemės ūkio maisto produktų sektoriaus tvarumui ir patrauklumui. Valstybės narės taip pat turėtų parengti išsamų startinį jaunojo ūkininko paketą, kuris padėtų sudaryti palankesnes sąlygas jauniems ūkininkams patekti į šį sektorių ir jame įsitvirtinti, taip pat išsamų jauniems ūkininkams skirtų intervencinių priemonių paketą;
- (7) siekdamas geresnės paskatų ir reikalavimų pusiausvyros, valstybės narės savo NRP planuose paramą turėtų skirti BŽŪP prioritetams, kurie yra labai svarbūs siekiant ilgalaikio žemės ūkio tvarumo. BŽŪP po 2027 m. turėtų paspartinti perėjimą prie tvaresnių gamybos metodų, prisidedant prie poveikio klimatui neutralumo tikslo iki 2050 m. Naujajai BŽŪP turėtų būti geriau atlyginama už platesnio užmojo ekosisteminių paslaugų, kurios viršija rezultatus, pasiektus taikant privalomus reikalavimus, teikimą. Naujajai BŽŪP turėtų būti užtikrinta nauja pusiausvyra tarp atsakingo ūkininkavimo, kuriam taikomi privalomi reikalavimai, ir agrarinės

⁸ 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/2116 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1306/2013, (OL L 435, 2021 12 6, p. 187, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj>).

aplinkosaugos ir klimato srities veiksmų, kuriais remiami aplinkai, klimatui ir gyvūnų gerovei naudingi įsipareigojimai ir perėjimas prie atsparesnių gamybos sistemų;

- (8) atsakingas ūkininkavimas turėtų būti numatytas siekiant užtikrinti, kad BŽŪP parama atitiktų reikšmingos žalos nedarymo principą, nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) 2024/2509⁹. Atsakingas ūkininkavimas turėtų apimti būtiniausius aplinkosaugos ir socialinių paramos sąlygų reikalavimus, taip pat apsaugos praktiką, kurią valstybės narės rengia siekdamas pagrindinių tikslų, pavyzdžiui, apsaugoti dirvožemį ir upių vagas nuo taršos. Valstybės narės turėtų turėti galimybę lanksčiai pritaikyti šią apsaugos praktiką prie savo konkrečių geografinių ir klimato sąlygų bei gamybos sistemų, be kita ko, nustatydamas išimtis. Kad būtų skatinama plėtoti socialiniu požiūriu tvarų žemės ūkį, tam tikrų BŽŪP išmokų skyrimas susietas su reikalavimu laikytis darbo ir įdarbinimo sąlygų, darbuotojų saugos ir sveikatos standartų. Turėtų būti laikomasi Europos chartijos ir įvairių nacionalinių sistemų bei darbo rinkos modelių, o socialiniams partneriams ar valstybėms narėms neturėtų būti nustatomi jokie papildomi įpareigojimai dėl vykdymo užtikrinimo ar kontrolės ir turėtų būti vengiama dvigubo koregavimo;
- (9) pajamų parama ūkininkų ir toliau turėtų būti pagrindinė politikos priemonė, kuria užtikrinamos teisingos ūkininkų pajamos ir tvarus ūkininkavimas bei maisto gamyba. Ji turėtų padėti skatinti kurti konkurencingą ir atsparų žemės ūkio sektorių, siekiant gauti naudos iš aukštos kokybės gamybos ir efektyvaus išteklių naudojimo, kartu užtikrinant kartų kaitą, taigi ir ilgalaikį apsirūpinimo maistu saugumą. Siekiant užtikrinti Sąjungos žemės ūkio sektoriaus stabilumą ir nuspėjamumą, pajamų paramos asignavimai turėtų būti skirti tik ūkininkų pajamoms remti. Siekiant užtikrinti didelį poveikį ir efektyvumą, naujoji BŽŪP turėtų apimti supaprastintą ir nuoseklų pajamų paramos intervencinių priemonių rūšių rinkinį, kad valstybės narės galėtų įgyvendinti BŽŪP tikslus;
- (10) atsižvelgiant į tai, kad paramą reikia skirti tiems, kuriems jos labiausiai reikia, valstybės narės turėtų mokėti proporcingai mažinamą su plotu susijusią pajamų paramą tik tiems asmenims, kurių pagrindinė veikla yra žemės ūkis, kartu užtikrinamos, kad smulkūs ir kelių rūšių veiklą vykdantys ūkininkai, užsiimantys bent minimalaus masto žemės ūkio veikla, nebūtų laikomi neatitinkančiais paramos skyrimo reikalavimų;
- (11) pripažįstant, kad būtina didinti ūkių atsparumą ir rizikos valdymą, parama turėtų būti teikiama siekiant pagerinti ūkininkų gebėjimą atlaikyti didėjančią riziką ir krizes, pavyzdžiui, susijusias su klimato kaita ar rinkos nestabilumu, kad ūkininkai galėtų dalyvauti rizikos valdymo priemonėse, įskaitant paramą draudimo įmokoms ir įnašus į savitarpio pagalbos fondus visose valstybėse narėse. Turėtų būti skatinamas aktyvus požiūris į rizikos valdymą, kuriuo didinamas sektoriaus atsparumas, nustatant tinkamas didžiausias paramos normas, numatant paskatas ūkininkams, kurie įgyvendina rizikos prevencijos priemones;
- (12) BŽŪP tikslų taip pat turėtų būti siekiama remiant ūkininkų ir miškų savininkų įgyvendinamas investicijas. Tokios investicijos, *inter alia*, gali būti susijusios su žemės ūkio ir miškininkystės plėtra, modernizavimu arba prisitaikymu prie klimato kaitos, agrarinės miškininkystės praktika, energija ir vandeniu, skaitmeninių technologijų diegimu žemės ūkyje, tiksliuoju ūkininkavimu, pajamų šaltinių

⁹ 2024 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2024/2509 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių (nauja redakcija) (OL L, 2024/2509, 2024 9 26, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- įvairinimu vykdant kitą veiklą, pavyzdžiui, žemės ūkio turizmo ir bioekonomikos veiklą. Taip pat turėtų būti galimybė remti investicijas į žemės ūkio arba miškų ūkio gamybos potencialo atkūrimą po gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar katastrofinių įvykių, įskaitant gaisrus, audras, potvynius, kenkėjus ir ligas;
- (13) pripažįstant, kad ūkininkams būtina derinti profesines pareigas su asmeninėmis ir šeiminiėmis pareigomis, turėtų būti galima teikti paramą ūkininkų pavadavimo paslaugoms, palengvinančioms ūkininkų pavadavimą ligos, vaiko auginimo, atostogų arba dalyvavimo mokymuose atveju. Turėtų būti įmanoma remti šių paslaugų kūrimą ir laikinųjų darbuotojų, pakeičiančių ūkininką, darbo užmokestį;
- (14) siekdamas skatinti socialinę, ekonominę, aplinkos ir skaitmeninę pertvarką kaimo vietovėse, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad LEADER iniciatyva būtų remiama. Pagal NRP planus turėtų būti galima teikti paramą kokybės sistemoms ir populiarinimo veiklai, trumpajai tiekimo grandinei ir vietos rinkos plėtrai;
- (15) atsižvelgiant į poreikį skatinti inovacijas ir tvaresnę praktiką, Europos inovacijų partnerystė žemės ūkio našumo ir tvarumo srityje (EIP-AGRI) turėtų išlikti pagrindine politikos priemone interaktyvioms inovacijoms remti, skatinant dalyvių keitimąsi žiniomis, kad būtų skleidžiami praktiškai įgyvendinti parengti sprendimai¹⁰. BŽŪP ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) .../... nustatytos Sąjungos mokslinių tyrimų pagrindų programos (FP10) sinergija turėtų skatinti žemės ūkį kuo geriau naudoti mokslinių tyrimų ir inovacijų rezultatus, visų pirma gautus įgyvendinant FP10 ir EIP-AGRI finansuojamus projektus, kurie padeda diegti inovacijas žemės ūkio ir bioekonomikos sektoriuose bei kaimo vietovėse;
- (16) viešųjų žemės ūkio informacinių sistemų sąveikumo didinimas nacionaliniu lygmeniu gali duoti didelės naudos, be kita ko, padėti sumažinti duomenų rinkimo našta, padidinti efektyvumą ir sustiprinti politikos stebėseną. Siekdamas šio tikslo, valstybės narės turėtų taikyti principą „surinkti vieną kartą, naudoti kelis kartus“ ir taip mažinti ataskaitų teikimo našta. Paskyrus vieną instituciją sąveikumo pastangoms koordinuoti ir investuojant į unikalius ūkių identifikatorius, Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 910/2014¹¹ nurodytą ES skaitmeninės tapatybės dėklę ir dalijimosi duomenimis infrastruktūrą, galima sumažinti administracinę našta, supaprastinti pareigas teikti ataskaitas ir sustiprinti ūkininkų padėtų duomenų vertės grandinėje, o taip galiausiai būtų remiami BŽŪP tikslai;
- (17) siekiant papildyti neesmines šio reglamento nuostatas, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti aktus. Siekiant užtikrinti teisinį tikrumą, Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai papildyti šį reglamentą priemonėmis, kuriomis užtikrinama, kad valstybės narės įgyvendintų BŽŪP įgyvendinti, stebėti ir vertinti naudojamų informacinių sistemų sąveikumą ir sklandų keitimąsi duomenimis;
- (18) kad būtų užtikrintos vienodos šio reglamento įgyvendinimo sąlygos, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai nustatyti veiksmų planą, kuriuo siekiama užtikrinti ir išlaikyti informacinių sistemų sąveikumą;

¹⁰ KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI dėl Europos žemės ūkio našumo ir tvarumo inovacijų partnerystės, COM(2012) 79 *final*.

¹¹ 2014 m. liepos 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje, kuriuo panaikinama Direktyva 1999/93/EB, (OL L 257, 2014 8 28, p. 73–114, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/910/oj>).

- (19) Komisija turėtų turėti įgaliojimus priimti nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus, kai tinkamai pagrįstais atvejais, susijusiais su konkrečių problemų sprendimu, kartu užtikrinant pajamų paramos tęstinumą, tam tikromis susiklosčiusiomis ypatingomis aplinkybėmis yra privalomų skubos priemonių. Be to, Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus, kai tinkamai pagrįstomis aplinkybėmis ypatingos aplinkybės daro poveikį paramos skyrimui ir kelia pavojų veiksmingam šiame reglamente išvardytų intervencinių priemonių įgyvendinimui;
- (20) siekiant užtikrinti sklandų numatytos priemonės įgyvendinimą ir skubos sumetimais šis reglamentas turėtų įsigalioti kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Siekiant užtikrinti tvirtą, tvarią ir atsparią bendrą žemės ūkio politiką, Sąjungos apsirūpinimo maistu saugumą, kartų kaitą ir gyvybingas kaimo vietas, šiame reglamente nustatomos konkrečios Sąjungos paramos bendrai žemės ūkio politikai (BŽŪP) įgyvendinimo sąlygos, atsižvelgiant į Reglamento (ES) [...] [NRP] 2 straipsnio c punkte nustatytą bendrąjį tikslą.

Ši Sąjungos parama teikiama iš Nacionalinės ir regioninės partnerystės fondo (toliau – Fondas) lėšų, laikantis Fondą reglamentuojančių taisyklių, nustatytų Reglamente (ES) [...] [NRP].

2 straipsnis

BŽŪP nacionalinės rekomendacijos ir valdymas

1. Komisija priima BŽŪP nacionalines rekomendacijas, kuriose kiekvienai valstybei narei pateikiamos gairės dėl Reglamento (ES) [...] [NRP] 3 straipsnio d punkte nustatytų su BŽŪP susijusių konkrečių tikslų įgyvendinimo jos nacionalinės ir regioninės partnerystės plane (toliau – NRP planas) pagal to reglamento 22 straipsnį, prieš valstybėms narėms pateikiant NRP planus. BŽŪP nacionalinės rekomendacijos grindžiamos šiais principais:
 - (a) indėlis į sąžiningas ir pakankamas ūkininkų pajamas ir jų ilgalaikį konkurencingumą, įskaitant ūkininkų padėtį vertės grandinėje;
 - (b) profesijos patrauklumo didinimas ir kartų kaitos skatinimas;
 - (c) klimato srities veiksnių stiprinimas, ekosisteminių paslaugų teikimas, žiediniai sprendimai, biologinės įvairovės ir gamtos išteklių išsaugojimas, tvarus ūkininkavimas ir gyvūnų gerovės didinimas;
 - (d) atsparumo, ūkininkų pasirengimo ir gebėjimo įveikti krizes ir riziką didinimas;
 - (e) prieigos prie žinių didinimas ir inovacijų bei skaitmeninės pertvarkos spartinimas siekiant užtikrinti žemės ūkio maisto produktų sektoriaus klestėjimą.Prereikus Komisija gali BŽŪP nacionalines rekomendacijas atnaujinti.
2. Komisija BŽŪP nacionalines rekomendacijas grindžia žemės ūkio sektoriaus ir kaimo vietovių padėties, įskaitant demografinius veiksnius, struktūrinius ir

teritorinius ypatumus, taip pat apsirūpinimo maistu saugumą kiekvienoje valstybėje narėje, analize.

3. BŽŪP nacionalinėse rekomendacijose Komisija, atsižvelgdama į su BŽŪP susijusius konkrečius tikslus, nustatytus Reglamento (ES) [...] [NRP] 3 straipsnio d punkte, visų pirma nustato pagrindinius uždavinius, kuriuos kiekviena valstybė narė turi aptarti savo NRP plane.

3 straipsnis

Atsakingas ūkininkavimas

1. Atsakingas ūkininkavimas apima teisės aktais nustatytus valdymo reikalavimus, išvardytus I priedo A dalyje [*priedas su VR*], apsaugos praktiką, kurią valstybės narės apibrėžia NRP plane pagal šio straipsnio 4 dalį ir I priedo C dalį, ir socialinės paramos sąlygų sistemą, kurią sudaro teisės aktais nustatyti valdymo reikalavimai, išvardyti I priedo B dalyje.

2. Tais atvejais, kai išmokos pagal 5 straipsnio 1 dalies a–f ir o bei p punktuose nurodytas intervencines priemones yra susijusios su parama vietos žemės ūkio produktams, jos mokamos, jei laikomasi teisės aktais nustatytų valdymo reikalavimų ir apsaugos praktikos (bendrai vadinamų „atsakingu ūkininkavimu“) sistemos.

Teisės aktais nustatytų valdymo reikalavimų sąrašas ir apsaugos praktikos tikslai pateikti I priede.

Tačiau I priedo A ir C dalyse išvardytos atsakingo ūkininkavimo sąlygos netaikomos ūkininkams, gaunantiems paramą pagal 5 straipsnio 1 dalies g punktą.

3. Laikoma, kad parama, kuriai taikomos atsakingo ūkininkavimo sąlygos, atitinka reikšmingos žalos nedarymo principą pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2024/2509 33 straipsnio 2 dalies d punktą.

Šiame straipsnyje teisės aktais nustatytu valdymo reikalavimu laikomas kiekvienas atskiras I priedo A ir B dalyse nurodytas reikalavimas, įtrauktas į konkretų I priedo A ir B dalyse nurodytą teisės aktą ir iš esmės besiskiriantis nuo visų kitų tame pačiame teisės akte nustatytų reikalavimų.

I priede nurodyti teisės aktai, kuriais nustatyti valdymo reikalavimai, taikomi taikytinos redakcijos, o direktyvų atveju taikomos valstybių narių įgyvendinamos nuostatos. Tačiau teisės aktų, kuriais įgyvendinamos direktyvos, tikslas ar poveikis negali būti ūkininkų ar kitų paramos gavėjų atleidimas nuo teisės aktais nustatytų valdymo reikalavimų, išvardytų I priedo A ir B dalyse.

4. Valstybės narės pagal I priedo C dalį nacionaliniu arba regioniniu lygmeniu nustato apsaugos praktiką, kurią turi taikyti ūkininkai ir kiti paramos gavėjai, gaunantys 2 dalyje nurodytą paramą, kad būtų pasiekti šie tikslai:

- (a) dirvožemio, kuriame gausu anglies, kraštovaizdžio elementų ir daugiamečių žolynų žemės ūkio paskirties žemėje apsauga;
- (b) dirvožemio apsauga nuo erozijos, dirvožemio potencialo išsaugojimas, dirvožemio organinių medžiagų išsaugojimas, be kita ko, taikant sėjomainą ar įvairinimą, taip pat apsauga nuo ariamosios žemės ražienų deginimo;
- (c) vandentakių ir gruntinio vandens apsauga nuo taršos ir nuotėkio.

5. Valstybės narės į NRP planą įtraukia apsaugos praktikos, nustatytos kiekvienam iš 4 dalyje nustatytų tikslų, aprašymą, apimantį teritorinę tos praktikos taikymo sritį, ūkininkus ir kitus paramos gavėjus, kurie turi taikyti tą praktiką, ir trumpą apsaugos praktikos apibūdinimą. Nustatydamos apsaugos praktiką, valstybės narės kuo labiau atsižvelgia į 2 straipsnyje nurodytas BŽŪP nacionalines rekomendacijas. Valstybės narės pritaiko apsaugos praktiką prie skirtingų žemėtvarkos sistemų ir skirtingų aplinkos bei klimato sąlygų savo teritorijoje.
6. Laikoma, kad ūkininkai, kurių visa valda yra sertifikuota pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/848¹², laikosi NRP planuose nustatytos apsaugos praktikos 4 dalies b ir c punktuose nustatytais tikslais.
7. Nustatydamos 4 dalyje nurodytą apsaugos praktiką, valstybės narės į savo NRP planus gali įtraukti specialias tos apsaugos praktikos išimtis, grindžiamas objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais, tarp kurių – kultūriniai augalai, dirvožemio tipai ir ūkininkavimo sistemos arba žala daugiamečiams žolynams, kurią, *inter alia*, padarė laukiniai gyvūnai ar invazinės rūšys. Tos specialios išimties taikomos ribotame plote, nustatomos tik tuo atveju ir tik tokiu mastu, kiek jos būtinos konkrečioms tos praktikos taikymo problemoms spręsti, ir neturi trukdyti siekti 4 dalyje nustatytų tikslų arba iškreipti konkurencijos.
8. Valstybės narės gali leisti laikinai nukrypti nuo apsaugos praktikos, jei dėl oro sąlygų ūkininkai ir kiti paramos gavėjai negali įgyvendinti tos praktikos arba jei tos apsaugos praktikos įgyvendinimas trukdytų siekti 4 dalyje nustatytų tikslų. Valstybės narės užtikrina, kad laikinų nukrypti leidžiančių nuostatų taikymo sritis ir trukmė būtų tik būtino masto, kad jos būtų suteikiamos remiantis objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais ir kad netrukdytų siekti 4 dalyje nustatytų tikslų ir neiškreiptų konkurencijos.
9. Valstybės narės gali pripažinti tvarkymo praktiką, kuri taikoma įgyvendinant 10 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytus agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities veiksmus ir kuria lygiaverčiu būdu prisidedama prie šio straipsnio 4 dalyje nustatytų tikslų įgyvendinimo, kaip pagal tą dalį NRP plane nustatytą atitinkamą apsaugos praktiką. Valstybės narės gali laikyti, kad ūkininkai ir kiti paramos gavėjai, kurie įsipareigoja įgyvendinti tą lygiavertę praktiką, laikosi su atitinkama apsaugos praktika susijusių reikalavimų.

4 straipsnis

Prioritetinės aplinkos ir klimato sritys

1. Valstybės narės teikia paramą ūkininkams ir kitiems paramos gavėjams bent kiekvienoje iš šių prioritetinių aplinkos ir klimato sričių:
 - (a) prisitaikymas prie klimato kaitos ir hidrologinis atsparumas;
 - (b) klimato kaitos švelninimas, įskaitant anglies dioksido absorbavimą, ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamyba ūkyje, įskaitant biodujų gamybą;
 - (c) gera dirvožemio būklė;

¹² 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/848 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklavimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 834/2007, (OL L 150, 2018 6 14, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/848/oj>).

- (d) biologinės įvairovės išsaugojimas, pavyzdžiui, buveinių ar rūšių, kraštovaizdžio elementų išsaugojimas, pesticidų naudojimo mažinimas;
- (e) ekologinio ūkininkavimo plėtra;
- (f) gyvūnų sveikata ir gerovė.

Valstybės narės, kurių teritorijos yra paveiktos vandens taršos dėl nitratų pertekliaus, ūkininkams teikia paramą gyvulininkystės sistemų ekstensyvinimui arba žemės ūkio veiklos įvairinimui įtraukiant kitas veiklos rūšis.

2. Parama kiekvienai iš 1 dalyje nurodytų prioritetinių sričių teikiama 9, 10 ir 13 straipsniuose nustatytais sąlygomis.

5 straipsnis

Paramos rūšys

1. Nustatomos šios BŽŪP intervencinės priemonės:
- (a) proporcingai mažinama su plotu susijusi pajamų parama;
 - (b) susietoji pajamų parama;
 - (c) specialioji išmoka už medvilnę;
 - (d) išmoka už gamtines ar kitokias specifines su vietoje susijusias kliūtis;
 - (e) nepalankioms sąlygoms, susidariusioms dėl tam tikrų privalomų reikalavimų laikymosi, kompensuoti skirta parama;
 - (f) agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities veiksmai;
 - (g) išmokos smulkiesiems ūkininkams;
 - (h) parama rizikos valdymo priemonėms;
 - (i) ūkininkams ir miškų savininkams skiriama parama investicijoms;
 - (j) jaunųjų ūkininkų ir naujų ūkininkų įsikūrimo, kaimo verslo kūrimo ir smulkiųjų ūkių plėtros parama;
 - (k) parama ūkininkų pavadavimo paslaugoms;
 - (l) LEADER iniciatyva;
 - (m) parama dalijimosi žiniomis ir inovacijų veiklai, susijusiai su žemės ūkiu, miškų ūkiu ir kaimo vietovėmis;
 - (n) teritorinio ir vietos bendradarbiavimo iniciatyvos;
 - (o) intervencinės priemonės atokiausiuose regionuose;
 - (p) intervencinės priemonės mažosiose Egėjo jūros salose;
 - (q) mokykloms skirta ES programa, nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1308/2013¹³ II dalies I antraštinės dalies IIa skyriuje;

¹³ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007, (OL L 347, 2013 12 20, p. 671, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj>).

- (r) tam tikruose sektoriuose taikomos intervencinės priemonės, nurodytos Reglamento (ES) 1308/2013 II dalies I antraštinės dalies IIa skyriuje;
 - (s) ūkininkams skirtos krizinių situacijų išmokos.
2. 1 dalies a–k punktuose nurodytos intervencinės priemonės ir intervencinės priemonės tam tikruose sektoriuose, nurodytuose Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 I antraštinės dalies II dalies IIa skyriuje, yra pajamų paramos intervencinės priemonės, kurios turi būti finansuojamos Fondo lėšomis pagal Reglamento (ES) [...] [NRP] 10 straipsnio 2 dalies a punkto antrą pastraipą.
 3. Kanapių veislių, kurių tetrahidrokanabinolio (THC) kiekis viršija 0,3 %, auginimas neatitinka paramos skyrimo pagal šį reglamentą reikalavimų.

6 straipsnis

Proporcingai mažinama su plotu susijusi pajamų parama

1. Valstybės narės ūkininkams teikia su plotu susijusią pajamų paramą už reikalavimus atitinkančius hektarus, kad būtų patenkinti su pajamomis susiję poreikiai.
2. Išmoka už reikalavimus atitinkantį hektarą diferencijuojama pagal ūkininkų grupes arba geografines vietas, remiantis objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais. Ūkininkų grupės arba geografinės vietovės, pagal kurias išmokos diferencijuojamos, nustatomos remiantis ūkininkų pajamomis iš žemės ūkio veiklos reprezentatyviu ataskaitiniu laikotarpiu.

Diferencijuodamos išmoka, valstybės narės paramą skiria ūkininkams, kuriems jos labiausiai reikia, visų pirma jaunesiems ir naujiems ūkininkams, moterims, šeimos ūkininkams ar smulkiesiems ūkininkams, ūkininkams, derinantiesiems kultūrinių augalų auginimą ir gyvulininkystę, arba ūkininkams vietovėse, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių su vietove susijusių kliūčių, nustatytų pagal 8 straipsnį.

Diferencijuotos išmokos gali būti išmokamos kaip metinės fiksuotosios sumos, kurios visiškai arba iš dalies pakeičia su plotu susijusią pajamų paramą už reikalavimus atitinkantį hektarą. Valstybės narės padidina jaunesiems ūkininkams skiriamą paramą už reikalavimus atitinkantį hektarą.

3. Bendra išmokų vienam ūkininkui suma, nustatyta pagal 2 dalį, proporcingai mažinama pagal šias taisykles:
 - (a) valstybės narės 25 % sumažina ūkininkui skirtinos metinės su plotu susijusios pajamų paramos sumos dalį, viršijančią 20 000 EUR, jei ūkininkui teikiamos su plotu susijusios pajamų paramos suma yra nuo 20 000 EUR iki 50 000 EUR;
 - (b) valstybės narės 50 % sumažina ūkininkui skirtinos metinės su plotu susijusios pajamų paramos sumos dalį, viršijančią 50 000 EUR, jei ūkininkui teikiamos su plotu susijusios pajamų paramos suma yra didesnė kaip 50 000 EUR, bet neviršija 75 000 EUR;
 - (c) valstybės narės 75 % sumažina ūkininkui skirtinos metinės su plotu susijusios pajamų paramos sumos dalį, viršijančią 75 000 EUR, jei ūkininkui teikiamos su plotu susijusios pajamų paramos suma viršija 75 000 EUR.
4. Bendra su plotu susijusios pajamų paramos suma vienam ūkininkui turi būti ne didesnė nei 100 000 EUR per metus. Juridinio asmens ar juridinių asmenų grupių

atveju išmokų dydžio ribojimas taikomas visoms vieno juridinio ar fizinio asmens kontroliuojamoms valdoms.

5. Valstybės narės užtikrina, kad parama pagal šį straipsnį pirmiausia būtų skiriama ūkininkams, kurie savo valdoje vykdo žemės ūkio veiklą ir aktyviai prisideda prie apsirūpinimo maistu saugumo. Smulkieji ūkininkai, kurių pagrindinė veikla nėra žemės ūkio veikla, tačiau kurie vykdo bent minimalaus masto žemės ūkio veiklą, kaip nustatyta valstybių narių, taip pat laikomi ūkininkais.
6. Valstybės narės užtikrina, kad ne vėliau kaip iki 2032 m. pareiškėjai, sulaukę nacionalinėje teisėje nustatyto pensinio amžiaus ir gaunantys senatvės pensiją, nebegautų paramos pagal šį straipsnį.
7. Valstybės narės užtikrina, kad reikalavimus atitinkantis hektaras apimtų tik tuos plotus, kuriais ūkininkai disponuoja ir kuriuos sudaro:
 - (a) žemės ūkio paskirties žemės plotai, kuriuose vykdomą žemės ūkio veiklą valdymo, naudos ir finansinės rizikos atžvilgiais kontroliuoja ūkininkas. Jei tuose plotuose taip pat vykdoma ne žemės ūkio veikla, žemės ūkio veikla turi būti vyraujanti;
 - (b) plotai, už kuriuos teikiama parama pagal 5 straipsnio 1 dalies a ir g punktus arba pagal bazinės pajamų paramos tvarumui didinti reikalavimus, nustatytus Reglamento (ES) 2021/2115 III antraštinės dalies II skyriaus 2 skirsnio 2 poskirsnyje, kai žemės ūkio veikla nevykdoma dėl įsipareigojimų ir pareigų, kylančių iš Sąjungos ar nacionalinių intervencinių priemonių arba kitų programų, kuriomis prisidedama prie 4 straipsnyje nurodytų BŽŪP aplinkos ir klimato prioritetinių sričių;
 - (c) valstybės narės gali nuspręsti į reikalavimus atitinkantį hektarą įtraukti kraštovaizdžio elementus, kuriems netaikomi b punkte nurodyti įsipareigojimai ir programos, su sąlyga, kad šie kraštovaizdžio elementai labai netrukdo vykdyti žemės ūkio veiklos ir nėra vyraujantys žemės ūkio paskirties sklype.

7 straipsnis

Išmokos smulkiesiems ūkininkams

1. Valstybės narės skiria smulkiesiems ūkininkams pajamų paramą, kaip nustatyta valstybių narių, vietoj paramos pagal 5 straipsnio 1 dalies a, b ir d punktuose nurodytas intervencines priemones. Valstybės narės intervencinę priemonę į NRP planą ūkininkams įtraukia kaip pasirinktiną.

Valstybės narės užtikrina, kad parama pagal šį straipsnį pirmiausia būtų skiriama ūkininkams, kurie savo valdoje vykdo žemės ūkio veiklą ir aktyviai prisideda prie apsirūpinimo maistu saugumo.

Metinė išmoka kiekvienam smulkiajam ūkininkui neviršija 3 000 EUR.
2. Valstybės narės pagal šį straipsnį teikiamą paramą gali diferencijuoti pagal skirtingas ūkininkų grupes ar geografines vietas.

Išmoka už gamtines ar kitokias specifines su vietove susijusias kliūtis

1. Valstybės narės teikia paramą, skirtą kompensuoti ūkininkams gamtines ar kitokias specifines su vietove susijusias kliūtis.
2. Išmoka už vietoves, kuriose esama gamtinių ir kitokių specifinių kliūčių, gali būti skiriama už vietoves, kurios:
 - (a) nustatytos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013¹⁴ 32 straipsnį;
 - (b) yra naujai nustatytos atsižvelgiant į specifines valstybių narių apibrėžtas kliūtis ir yra įtrauktos į NRP planą.

Valstybės narės gali atlikti koregavimą, kad neįtrauktų plotų, esančių vietovėse, kurios nustatytos pagal pirmos pastraipos a ir b punktus, laikantis Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 32 straipsnio 3 dalyje nustatytų sąlygų.

Pagal pirmos pastraipos b punktą nustatytų vietovių plotas turi neviršyti 2 % atitinkamos valstybės narės naudojamų žemės ūkio naudmenų.

3. Išmokos už reikalavimus atitinkantį hektarą turi neviršyti papildomų išlaidų arba prarastų pajamų, susijusių su žemės ūkio gamybos veikla nustatytose vietovėse, palyginti su gamyba nenustatytose vietovėse.

Nepalankioms sąlygoms, susidariusioms dėl tam tikrų privalomų reikalavimų laikymosi, kompensuoti skirta parama

1. Valstybės narės gali teikti su plotu susijusią paramą žemės ūkio paskirties ir miško teritorijose tam, kad kompensuotų nepalankias sąlygas, susidariusias įgyvendinant:
 - (a) Tarybos direktyvą 92/43/EEB¹⁵ ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/147/EB¹⁶;
 - (b) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/60/EB¹⁷.

Valstybės narės gali nuspręsti remti ne tik a punkto pirmoje pastraipoje nurodytas teritorijas, bet ir kitas nustatytų ribų gamtos apsaugos teritorijas, kuriose ūkininkavimui arba miškų ūkiui taikomi aplinkosaugos apribojimai ir kurios prisideda prie Direktyvos 92/43/EEB 10 straipsnio įgyvendinimo, jei tos teritorijos neviršija 5 % nustatytų „Natura 2000“ teritorijų, įtrauktų į NRP planą.

¹⁴ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005, (OL L 347, 2013 12 20, p. 487, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1305/oj>).

¹⁵ 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos Direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, 1992 7 22, p. 7), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

¹⁶ 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/147/EB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 20, 2010 1 26, p. 7), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj>).

¹⁷ 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus, (OL L 327, 2000 12 22, p. 1), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).

2. Išmokos pagal šį straipsnį gali būti skiriamos ūkininkams, miškų savininkams ir jų asociacijoms.
3. Valstybės narės išmokas pagal šį straipsnį gali skirti tik tam, kad kompensuotų paramos gavėjams dėl privalomų reikalavimų, kylančių iš 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytų Sąjungos teisės aktų ir nuostatų vykdymo, patirtas visas papildomas išlaidas ir prarastas pajamas ar dalį jų, įskaitant sandorio išlaidas.

10 straipsnis

Agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities veiksmai

1. Valstybės narės skatina imtis šių klimatui, aplinkai, gyvūnų sveikatai ir gerovei bei darniai miškininkystei naudingų veiksmų:
 - (a) ūkininkų ir kitų paramos gavėjų prisiimti savanoriški valdymo įsipareigojimai, įskaitant įsipareigojimus išlaikyti ekologinį ūkininkavimą ir gyvulininkystės ekstensyvinimą, nustatyti ir įgyvendinami pagal 3 dalį;
 - (b) savanoriškas perėjimas prie atsparių gamybos sistemų, įskaitant perėjimą prie ekologinio ūkininkavimo ir gyvulininkystės sistemų ekstensyvinimą, kurį ūkininkai vykdo valdos lygmeniu arba valdos dalyje ir kuris nustatomas ir įgyvendinamas pagal 4 dalį.
2. Kiekviena valstybė narė abiem 1 dalyje nurodytų veiksmų atvejais teikia paramą ekologiniam ūkininkavimui, sertifikuotam pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/848¹⁸, ir ekstensyviosios gyvulininkystės sistemoms.
3. 1 dalies a punkte nurodyti valdymo įsipareigojimai gali būti metiniai arba daugiamečiai ir jais visų pirma gali būti siekiama šių tikslų:
 - (a) vandens kokybės apsauga ir neigiamo poveikio vandens ištekliams mažinimas, dirvožemio apsauga, maisto medžiagų valdymas, biologinės įvairovės, įskaitant kraštovaizdžio elementus, išsaugojimas ir pesticidų naudojimo mažinimas;
 - (b) klimato kaitos švelninimas, įskaitant išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio mažinimą ir anglies dioksido sekvestraciją, prisitaikymas prie klimato kaitos, įskaitant gyvūnų ir augalų įvairovę siekiant užtikrinti ekosistemų atsparumą;
 - (c) gyvūnų sveikata ir gerovė, įskaitant kovą su atsparumu antimikrobinėms medžiagoms;
 - (d) tausius genetinių išteklių naudojimas ir plėtojimas arba
 - (e) miškų ekosisteminės paslaugos ir miškų išsaugojimas.
4. Parama 1 dalies b punkte nurodytiems pertvarkos veiksams skiriama remiantis ūkininko parengtu ir valstybės narės patvirtintu pertvarkos veiksmų planu. Siekdamos įgyvendinti 1 dalies b punkte nurodytą paramą už pertvarkos veiksmus, valstybės narės NRP plane apibūdina gamybos sistemas, kurios, jų nuomone, yra naudingos klimatui ir aplinkai.

¹⁸ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/848 dėl ekologinės gamybos ir ekologiškų produktų ženklavimo, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 834/2007, (OL L 150, 2018 6 14, p. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/848/oj>).

Valstybės narės paramą ūkininkams moka dalimis per pertvarkos veiksmų plano įgyvendinimo laikotarpį. Paskutinė paramos dalis išmokama su sąlyga, kad bus įgyvendintas pertvarkos veiksmų planas. Valstybės narės užtikrina, kad išmokos būtų susigrąžintos, jei ūkininkas neįgyvendina pertvarkos veiksmų plano.

5. Valstybės narės paramą skiria tik už tuos 1 dalies a punkte nurodytus valdymo įsipareigojimus, kuriais viršijami atitinkami teisės aktais nustatyti valdymo reikalavimai, nurodyti I priedo A dalyje, ir atitinkami būtiniausi trąšų ir augalų apsaugos produktų naudojimo, gyvūnų gerovės reikalavimai ir kiti atitinkami privalomi reikalavimai, nustatyti nacionalinėje ir Sąjungos teisėje.

Tačiau tais atvejais, kai nacionalinėje teisėje nustatomi reikalavimai, kuriais viršijami atitinkami privalomi būtiniausi reikalavimai, nustatyti Sąjungos teisėje, parama gali būti teikiama už 1 dalies a punkte nurodytus valdymo įsipareigojimus, kuriais prisidedama prie tų reikalavimų laikymosi.

11 straipsnis

Susietoji pajamų parama

1. Valstybės narės teikia susietąją pajamų paramą ūkininkams konkrečiuose žemės ūkio sektoriuose ir už produktus, prireikus nustatytus pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 I priedą, arba už tuose sektoriuose vykdomą tam tikrų rūšių ūkininkavimą, dėl kurio patiriama sunkumų ir kuris yra svarbus dėl socialinių ir ekonominių arba aplinkos apsaugos priežasčių.

Susietoji pajamų parama teikiama kaip metinė išmoka už reikalavimus atitinkančią hektarą arba už gyvūną, arba už gyvūno ekvivalentą, apibrėžtą pagal II priedą.

Valstybės narės paramą gali skirti kaip išmoką už hektarą tik už plotus, kuriuos jos pagal 6 straipsnio 7 dalį nustatė kaip reikalavimus atitinkančius hektarus.

Parama, skiriama kaip išmoka už hektarą, gali apimti paramą už trumpos rotacijos želdinius, žolę ir kitus žolinius pašarus. Parama neskiriama tabako ir vyno sektoriams.

Parama, skiriama kaip išmoka už gyvūną, skiriama tik galvijienos, pieno ir pieno produktų, avienos ir ožkienos, bitininkystės produktų ir šilkaverpių sektoriuose.

2. 1 dalyje nurodyta parama turi tenkinti su papildomomis pajamomis susijusius poreikius, nustatytus remiantis objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais.
3. Planuodamos 1 dalyje nurodytą paramą, valstybės narės kuo labiau sumažina galimą savo sprendimų dėl paramos poveikį vidaus rinkai.
4. Kai parama skiriama kaip išmoka už gyvūną gyvulininkystės sektoriuose, valstybės narės atsižvelgia į poveikį aplinkai, be kita ko, nustatydamos didžiausio gyvulių tankumo kriterijus jautriose taršai nitratais zonose.

12 straipsnis

Parama dalyvavimui rizikos valdymo priemonėse

1. Valstybės narės teikia paramą ūkininkams už dalyvavimą rizikos valdymo priemonėse. Valstybės narės užtikrina, kad parama būtų skiriama tik siekiant padengti nuostolius, viršijančius ribą, kuri yra bent 20 % ūkininko vidutinės metinės

produkcijos ar pajamų, apskaičiuotų remiantis paskutinių trejų metų laikotarpiu, arba vidutinės trejų metų produkcijos ar pajamų, apskaičiuotų remiantis paskutinių penkerių metų laikotarpiu, neįskaitant didžiausios ir mažiausios vertės.

Nukrypstant nuo pirmos pastraipos, valstybės narės, kurios NPR plane įrodo, kad esama nacionalinių sistemų, kuriomis ūkininkams užtikrinamas rizikos draudimas, atleidžiamos nuo pareigos į savo NPR planus įtraukti intervencines priemones, susijusias su šiame straipsnyje numatytais rizikos valdymo priemonėmis.

2. Sektorinių gamybos rizikos valdymo priemonių atveju nuostoliai apskaičiuojami valdos lygmeniu, valdos veiklos lygmeniu atitinkamame sektoriuje arba atsižvelgiant į konkretų apdraustą plotą.

Jei tai daugiamečiai pasėliai, taip pat kitais pagrįstais atvejais, kai pirmoje pastraipoje nurodyti skaičiavimo metodai nėra tinkami, valstybės narės gali numatyti nuostolių apskaičiavimo metodą, grindžiamą vidutine metine ūkininko produkcija arba pajamomis per ne ilgesnį kaip aštuonerių metų laikotarpį, neįskaitant didžiausios ir mažiausios verčių.

3. Valstybės narės gali taikyti tinkamą alternatyvų metodą jaunųjų ūkininkų ir naujų ūkininkų nuostoliams apskaičiuoti.
4. Valstybės narės savo NPR planuose nustato nuostolių apskaičiavimo metodiką ir kompensacijos išmokėjimą lemiančius veiksmus. Valstybės narės užtikrina, kad būtų išvengta dėl šiame straipsnyje numatytų intervencinių priemonių taikymo kartu su kitomis viešosiomis arba privačiosiomis rizikos valdymo sistemomis galinčios atsirasti kompensacijos permokos.

13 straipsnis

Ūkininkams ir miškų savininkams skiriama parama investicijoms

1. Valstybės narės pagal šį straipsnį skiria paramą gamybinėms ir negamybinėms investicijoms, kurios suteikia deramą bendrą indėlį į žemės ūkio, maisto sistemų, miškų ūkio ir kaimo vietovių atsparumą, visų pirma atsparumą klimato kaitai ir hidrologinį atsparumą. Valstybės narės savo NPR planuose paaiškina, kaip planuoja skirti tokią paramą.
2. Valdų, kurios viršija tam tikrą dydį, kurį valstybės narės turi nustatyti savo NPR planuose, atveju parama miškų sektoriui skiriama su sąlyga, kad pateikiama atitinkama informacija iš miškotvarkos plano arba lygiaverčio dokumento, atitinkančio tvarios miškotvarkos, kuri apibrėžta naujausioje „Forest Europe“ Bendrųjų tvarios miškotvarkos Europoje gairių redakcijoje, principus.
3. Parama investicijoms į žemės ūkio ar miškų ūkio gamybos potencialo, kuri neigiamai paveikė gaivalinės nelaimės, pavojingi meteorologiniai reiškiniai ar katastrofiniai įvykiai, atkūrimą skiriama tik tuo atveju, jei dėl atitinkamo įvykio buvo sunaikinta bent 30 % žemės ūkio gamybos potencialo arba bent 20 % miškų ūkio gamybos potencialo.
4. Valstybės narės sudaro netinkamų finansuoti investicijų ir išlaidų kategorijų sąrašą, į kurį įtraukia bent:
 - (a) žemės ūkio gamybos teisių pirkimą,

- (b) žemės įsigijimo išlaidas, viršijančias 10 % visų tinkamų finansuoti išlaidų, susijusių su atitinkamu veiksmu, išskyrus žemės įsigijimą, kurio tikslas apsaugoti aplinką ir išsaugoti dirvožemį, kuriame gausu anglies;
 - (c) gyvūnų pirkimą, vienmečių augalų pirkimą ir jų sodinimą, vykdomą kitu tikslu nei:
 - i) žemės ūkio arba miškininkystės potencialo atkūrimas po gaivalinių nelaimių, pavojingų meteorologinių reiškinių ar katastrofinio įvykio;
 - ii) gyvulių apsauga nuo didžiųjų plėšrūnų arba naudojimas miškų ūkyje vietoj mašinų;
 - iii) nykstančių veislių, apibrėžtų Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/1012¹⁹ 2 straipsnio 24 punkte, auginimas prisiimant 10 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytus valdymo įsipareigojimus;
 - iv) grynaveislių galvijų, avių ar ožkų, turinčių didelę genetinę vertę veisimui, auginimas siekiant pagerinti gyvulių bandų kokybę ir produktyvumą arba išsaugoti retas ar vietines veisles;
 - v) augalų veislių, kurioms gresia genetinė erozija, išsaugojimas, prisiimant 10 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytus įsipareigojimus;
 - (d) skolos palūkanas, išskyrus susijusias su dotacijomis, suteiktomis kaip palūkanų subsidija ar garantinio mokesčio subsidija.
5. Nukrypstant nuo 4 dalies a, b ir c punktų, tas reikalavimas netaikomas, kai parama teikiama naudojant finansines priemones.
6. Jeigu dėl Sąjungos teisės ūkininkams nustatomi nauji reikalavimai, parama gali būti skiriama už investicijas tų reikalavimų įvykdymo tikslu ne ilgesniam kaip 36 mėnesių laikotarpiui nuo dienos, kai jie tampa privalomi valdai.
7. Išmokas pagal šią dalį valstybės narės gali skirti tik tam, kad kompensuotų paramos gavėjams dėl tų reikalavimų vykdymo patirtas visas papildomas išlaidas ar jų dalį.
- Jauniesiems ūkininkams, kurie pirmą kartą žemės ūkio valdoje įsikuria kaip valdos valdytojai, parama investicijoms Sąjungos teisės reikalavimų įvykdymo tikslu gali būti skiriama ne ilgesniam kaip 36 mėnesių laikotarpiui nuo įsikūrimo dienos arba iki tol, kol bus užbaigti 14 straipsnio 3 dalyje nurodytame verslo plane apibrėžti veiksmai. Išmokas pagal šią dalį valstybės narės gali skirti tik tam, kad kompensuotų paramos gavėjams dėl tų reikalavimų vykdymo patirtas visas papildomas išlaidas ar jų dalį.

¹⁹ 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/1012 dėl zootechninių ir genealoginių reikalavimų, taikomų grynaveislių veislinių gyvūnų ir hibridinių veislinių kiaulių veisimui, prekybai jais bei jų genetinės medžiagos produktais ir jų įvežimui į Sąjungą, kuriuo iš dalies keičiami Reglamentas (ES) Nr. 652/2014, Tarybos direktyvos 89/608/EEB ir 90/425/EEB bei panaikinami tam tikri gyvūnų veisimo srities aktai („Gyvūnų veisimo reglamentas“) (OL L 171, 2016 6 29, p. 66) ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/1012/oj>.

14 straipsnis

Jaunųjų ūkininkų įsikūrimas, kaimo verslo kūrimas ir smulkiųjų ūkių plėtra

1. Valstybės narės teikia jaunųjų ūkininkų įsikūrimo ir kaimo verslo kūrimo paramą, įskaitant naujų ūkininkų įsikūrimo paramą, laikydamosi šiame straipsnyje nustatytų sąlygų ir laikydamosi savo NRP planuose nustatytos išsamesnės tvarkos.
2. Pagal šį straipsnį paramą valstybės narės gali skirti tik tam, kad padėtų:
 - (a) įsikurti jaunesiems ūkininkams, kurie atitinka valstybių narių jų NRP planuose pagal Reglamento (ES) [...] [NRP] 4 straipsnio 22 dalies d punktą nustatytas sąlygas;
 - (b) kurti kaimo verslą, susijusį su žemės ūkiu arba miškų ūkiu, be kita ko, įsikurti naujiems ūkininkams, arba įvairinti ūkio namų ūkio pajamas užsiimant ir ne žemės ūkio veikla;
 - (c) kurti kaimo verslą;
 - (d) plėtoti smulkiųjų ūkių verslą, kaip nustatyta valstybių narių.
3. Valstybės narės nustato verslo plano, kurį paramos gavėjai turi pateikti siekdami gauti paramą pagal šį straipsnį, pateikimo sąlygas ir turinio reikalavimus.
4. Valstybės narės skiria paramą fiksuotųjų sumų arba finansinių priemonių, arba jų derinio forma. Parama turi neviršyti didžiausios 300 000 EUR paramos sumos ir gali būti diferencijuojama remiantis objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais.

15 straipsnis

Kartų kaitos strategija

Valstybės narės savo NRP planuose išdėsto kartų kaitos žemės ūkyje strategiją, kad padidintų jaunesiems ūkininkams pagal šį reglamentą taikomų intervencinių priemonių ir nacionalinių iniciatyvų veiksmingumą ir nuoseklumą. Į strategiją įtraukiama:

- (a) dabartinės demografinės padėties žemės ūkio sektoriuje įvertinimas;
- (b) jaunųjų ūkininkų patekimo į rinką kliūčių nustatymas ir siūlomos nacionalinės iniciatyvos ir priemonės joms pašalinti;
- (c) aprašymas, kaip 16 straipsnyje nurodytas startinis jaunojo ūkininko paketas bus naudojamas nacionalinėmis sąlygomis;
- (d) NRP plane nustatytų priemonių, kuriomis prisidedama prie kartų kaitos, sinergija.

16 straipsnis

Startinis jaunojo ūkininko paketas

1. Į startinį jaunojo ūkininko paketą, laikantis 15 straipsnyje nurodytos kartų kaitos žemės ūkyje strategijos, įtraukiamos šios priemonės:
 - (a) jaunųjų ūkininkų įsikūrimo parama pagal 14 straipsnį;
 - (b) proporcingai mažinama su plotu susijusi parama jaunesiems ūkininkams pagal 6 straipsnį;

- (c) 7 straipsnyje numatyta parama smulkiesiems ūkininkams, skiriama jauniems ūkininkams;
 - (d) didesnio intensyvumo investicinė parama jauniems ūkininkams;
 - (e) galimybės finansuoti jaunųjų ūkininkų įgyvendinamas investicijas finansinėmis priemonėmis pagal Reglamento (ES) [...] [NRP] 71 straipsnį;
 - (f) parama kaimo verslo kūrimui;
 - (g) bendradarbiavimo intervencinės priemonės, kuriomis palengvinama prieiga prie inovacijų įgyvendinant EIP-AGRI veiklos grupių projektus pagal šio reglamento 19 straipsnį ir Reglamento (ES) [...] [NRP] 74 straipsnį;
 - (h) bendradarbiavimo intervencinės priemonės, kuriomis sudaromos palankesnės sąlygos plėtoti kartų bendradarbiavimą, įskaitant ūkių perėmimą, pagal Reglamento (ES) [...] [NRP] 74 straipsnį;
 - (i) parama ūkininkų pavadavimo paslaugoms pagal 17 straipsnį;
 - (j) galimybė naudotis konsultavimo paslaugomis ir mokymo programomis, pritaikytomis jaunųjų ūkininkų poreikiams, kaip numatyta 20 straipsnyje.
2. Valstybės narės į 1 dalyje nurodytų priemonių struktūrą integruoja sąsajas ir sinergiją su kitomis jų NRP planuose numatytomis priemonėmis, visų pirma susijusiomis su priemonėmis, kuriomis sudaromos palankesnės ūkio perdavimo naujai kartai ir kartų kaitos, investicijų į kaimo verslo kūrimą arba prieigos prie finansinių priemonių ir jų naudojimo sąlygos.
3. Siekdamas sudaryti palankesnes sąlygas naudotis 1 dalyje nurodytomis intervencinėmis priemonėmis, valstybės narės sukuria vieną bendrą prieigos punktą jauniems ūkininkams, kuris gali teikti, *inter alia*, informaciją apie paramos galimybes ir procedūras ir sudaryti palankesnes sąlygas pradėti veiklą žemės ūkio sektoriuje ir jame įsitvirtinti, taip pat teikti finansavimo paraiškas ir gaires.

17 straipsnis

Ūkininkų pavadavimo paslaugos

1. Valstybės narės gali teikti paramą ūkininkų pavadavimo paslaugoms, kad ūkininkai galėtų išeiti laikinojo nedarbingumo, gimdymo, vaiko auginimo, vaikų ir kitų šeimos narių priežiūros atostogų, atostogų ir su panašiais gyvenimo įvykiais susijusių atostogų, taip pat dalyvauti mokymuose, kaip išsamiau nurodyta jų NRP planuose.
2. Ši parama skiriama tik ūkininkų pavadavimo paslaugoms kurti ir darbuotojų, pakeičiančių ūkio valdytoją ribotą laikotarpį, darbo užmokesčio išlaidoms padengti.

18 straipsnis

LEADER iniciatyva

1. Valstybės narės remia LEADER iniciatyvą ir teikia paramą LEADER iniciatyvos vietos plėtros strategijoms rengti ir įgyvendinti pagal Reglamento (ES) [...] [NRP] 76 straipsnyje nustatytas sąlygas ir kaip išsamiau nurodyta jų NRP planuose.
2. Valstybės narės remia LEADER iniciatyvą bent kaimo vietovėse su specifinėmis nepalankiomis sąlygomis, kaip nustatyta valstybių narių NPR planuose.

3. Valstybės narės pagal LEADER iniciatyvą teikia paramą vietos veiklos grupių įgyvendinamiems projektams, susijusiems su startuoliais, pridėtinės vertės didinimu perdirbant produktus, ūkio veiklos įvairinimu, įskaitant kaimo turizmą, tiesioginiu žemės ūkio produktų pardavimu ir inovacijomis.
4. Pagal LEADER iniciatyvą teikiama parama daugiausia skiriama kaimo plėtros sritims, teikiančioms pridėtinę vertę ūkininkams ir miškų savininkams, pavyzdžiui, socialinei, aplinkosauginei, skaitmeninei ir ekonominei kaimo vietovių transformacijai, kaimo piliečių gerovės didinimui, socialinio kapitalo stiprinimui.

19 straipsnis

Parama dalijimosi žiniomis ir inovacijų veiklai, susijusiai su žemės ūkiu, miškų ūkiu ir kaimo vietovėmis

1. Valstybės narės šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis teikia paramą dalijimosi žiniomis ir inovacijų veiklai, susijusiai su žemės ūkiu, miškų ūkiu ir kaimo vietovėmis. Valstybės narės numato paramą, kurios paskirtis:
 - (a) rengti ir įgyvendinti EIP-AGRI veiklos grupių projektus, taip pat veiksmus, kuriais siekiama užtikrinti platesnį projektų rezultatų panaudojimą;
 - (b) veiksmai, kuriais skatinamos inovacijos, mokymas ir konsultavimas, įgūdžių ugdymas, konsultavimo paslaugos ir kitų formų dalijimasis žiniomis ir informacijos sklaida.

Parama konsultavimo paslaugoms skiriama tik 20 straipsnio 3 dalyje išdėstytas sąlygas tenkinančių konsultavimo paslaugų atveju.

2. EIP-AGRI tikslas – paspartinti inovacijų kūrimą ir naudojimą gerinant keitimąsi žiniomis ir skatinant žemės ūkio, miškų ūkio ir kaimo vietovių politikos, subjektų ir priemonių sinergiją. Jos darbo rezultatai platinami ir dauginami per ŽŪŽIS.

EIP-AGRI padeda:

- (a) remti inovacijų srities bendradarbiavimo projektus per veiklos grupes, vadovaujantis 4 dalyje nurodytu sąveikiųjų inovacijų modeliu;
 - (b) susieti mokslinius tyrimus ir ūkininkavimo bei miškininkystės praktiką ir informuoti mokslo bendruomenę apie su ta praktika susijusius poreikius;
 - (c) plėtoti inovacijų subjektų ir projektų ryšius, visų pirma per Sąjungos ir nacionalinius BŽŪP tinklus;
 - (d) skatinti naudoti novatoriškus sprendimus informacijai ir žinioms skleisti, įskaitant ūkininkų tarpusavio mainus.
3. EIP-AGRI veiklos grupių įgyvendinami projektai grindžiami sąveikiųjų inovacijų modeliu, atitinkančiu šiuos principus:
 - (a) kurti novatoriškus sprendimus, kuriuose daugiausia dėmesio būtų skiriama konkretiems ūkininkų, miškų savininkų ir kaimo subjektų poreikiams;
 - (b) suburti papildomų žinių turinčius partnerius, pavyzdžiui, akademinę bendruomenę, tyrėjus ir ūkininkų bendruomenę, ir, kai aktualu, maisto grandinės subjektus, taip pat užtikrinti aktyvų jų dalyvavimą projektuose;

- (c) projektai bendrai kuriami ir sprendimai dėl jų bendrai priimami projektuose dalyvaujančių subjektų, jų įgyvendinimas grindžiamas konsultacijomis, be kita ko, užtikrinant plėtros potencialą.

Valstybės narės užtikrina, kad pagrindiniai šioje dalyje nurodytų projektų rezultatai būtų skleidžiami į praktiką orientuotais kanalais, įskaitant nacionalinius ir Sąjungos BŽŪP tinklus. Skleidžiama informacija apima projektų tikslus, dalyvaujančius partnerius, pagrindines svarstomas temas, projekto geografinę vietą, bendrą biudžetą ir galutinius projekto rezultatus, daugiausia dėmesio skiriant sukurtiems praktiniams novatoriškiems sprendimams.

4. Valstybės narės gali skirti paramą EIP-AGRI veiklos grupių projektams šiomis sąlygomis:

- (a) parama gali būti teikiama tik remiantis patvirtintu projekto planu, pagrįstu 3 dalyje nurodytais principais;
- (b) projektą įgyvendinančioje veiklos grupėje dalyvauja bent du skirtingi subjektai, o pati grupė padeda siekti vieno ar daugiau su BŽŪP susijusių konkrečių tikslų, nurodytų Reglamento (ES) [...] [NRP] 3 straipsnio d punkte;

Valstybės narės nustato objektyvius kriterijus ir skaidrius reikalavimus dėl EIP-AGRI veiklos grupių parengtinių projektų planų turinio, trukmės, pateikimo ir tvirtinimo.

5. Pagal šį straipsnį valstybės narės neremia dalijimosi žiniomis ir inovacijų veiklos, kurioje dalyvauja tik mokslinių tyrimų įstaigos.

20 straipsnis

Žemės ūkio žinių ir inovacijų sistemos ir ūkių konsultavimo paslaugos

1. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad ūkininkai ir miškų savininkai turėtų prieigą prie inovacijų ir kad naujos žinios juos pasiektų laiku ir veiksmingai; tai padėtų jiems veiksmingai diegti novatoriškus ir tvarius sprendimus ir pasinaudoti naujausiomis žiniomis žemės ūkio sektoriuje.
2. Siekdama įvykdyti 1 dalyje nustatytą reikalavimą, kiekviena valstybė narė NRP plane nustato, kaip inovacijos ir naujausios žinios pasiekia ūkininkus, visų pirma per Žemės ūkio žinių ir inovacijų sistemą (ŽŪŽIS). Į ŽŪŽIS įtraukiama:
- (a) tvarka, kuria užtikrinamas veiksmingas žinių perdavimas ir sinergija tarp konsultantų, tyrėjų, praktinės veiklos vykdytojų, nacionalinių BŽŪP tinklų ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų;
- (b) veiksmai, kuriais siekiama pagerinti ūkininkų ir miškų savininkų galimybes gauti nešališkas ir kvalifikuotas konsultacijas;
- (c) parama inovacijoms, teikiama kaip ūkių konsultavimo paslaugų dalis, visų pirma parama 19 straipsnyje nurodytoms EIP-AGRI veiklos grupėms, įskaitant naudojimąsi 19 straipsnio 4 dalyje nurodytu sąveikiųjų inovacijų modeliu;
- (d) planas, kaip pagerinti mokslinių tyrimų rezultatų ir novatoriškų bei tvarių sprendimų sklaidą ir demonstravimą ūkininkams, miškų savininkams ir kitiems galutiniams naudotojams plačiu mastu;
- (e) NRP plane nustatytos intervencinės priemonės, kuriomis remiami ŽŪŽIS veiksmai, visų pirma nurodytosios 19 straipsnyje, ir jų papildomumas bei

suderinamumas su atitinkamomis nacionalinėmis iniciatyvomis ir kitomis atitinkamomis priemonėmis, numatytomis NRP plane;

- (f) ūkių konsultavimo paslaugų teikimo sistema, nustatyta pagal 3 dalį.
3. Valstybės narės NRP planuose apibūdina ir įgyvendina ŽŪŽIS dalimi laikomą ūkių konsultavimo paslaugų teikimo sistemą, kuri turi būti sukurta siekiant remti prieigą prie žinių ir platesnį inovacijų diegimą ir naudojimą. Ūkių konsultavimo paslaugos turi apimti visus šiuos elementus:
- (a) konsultacijas ūkininkams ir miškų savininkams dėl tvaraus ir atsparaus žemės, ūkių ir miškų tvarkymo, pritaikyto prie ūkių tipų ir skirtingų gamybos sistemų, taip pat dėl NRP planuose nustatytų paramos reikalavimų, įskaitant atsakingą ūkininkavimą, valdų ir startuolių kūrimą ir perdavimą; verslo valdymą, galimybę gauti socialinę paramą, informuotumo apie psichikos sveikatos problemas didinimą ir atitinkamų paslaugų prieinamumą; inovacijų, duomenimis grindžiamų sprendimų ir skaitmeninių priemonių naudojimą;
- (b) tikslines konsultacijas jauniems ūkininkams, visų pirma dėl verslo valdymo, galimybių gauti finansavimą, galimybių gauti viešąją paramą, prieigos prie žinių ir inovacijų.
4. Valstybės narės užtikrina, kad ūkininkai ir miškų savininkai turėtų galimybę tiesiogiai kreiptis į konsultantus, pavyzdžiui, užtikrina, kad konsultantų duomenų bazės būtų viešai prieinamos. Valstybės narės užtikrina, kad ūkininkams ir miškų savininkams teikiamos konsultacijos būtų nešališkos ir kad konsultantai būtų tinkamai kvalifikuoti ir neturėtų jokių interesų konfliktų.

21 straipsnis

Už duomenų valdymą pagal BŽŪP atsakinga institucija

1. Kiekviena valstybė narė paskiria vieną instituciją, atsakingą už veiksmų, kuriais siekiama užtikrinti ir išlaikyti BŽŪP įgyvendinti, administruoti, stebėti ir vertinti naudojamų informacinių sistemų nacionalinį ir tarpvalstybinį sąveikumą ūkininkų ir kitų BŽŪP paramos gavėjų labui, vykdymą arba koordinavimą. Šiame straipsnyje sąveikumas – informacinių sistemų gebėjimas sąveikauti tarpusavyje keičiantis duomenimis elektroninėmis ryšio priemonėmis.
2. Paskirtosios institucijos užduotys visų pirma yra šios:
- (a) parengti ir pateikti Komisijai valstybės narės lygmens veiksmų planą sąveikumui pasiekti ir išlaikyti (toliau – veiksmų planas), taip pat imtis tolesnių veiksmų, susijusių su Komisijos pastabomis dėl veiksmų plano;
- (b) koordinuoti veiksmų plano įgyvendinimą arba, valstybės narės sprendimu, jį įgyvendinti efektyviai, veiksmingai ir laiku.
- Valstybės narės praneša Komisijai apie institucijos paskyrimą ne vėliau kaip iki [...][Leidinių biurui: per tris mėnesius nuo šio reglamento įsigaliojimo].
3. 2 dalyje nurodytas veiksmų planas apima:
- (a) nustatymą, ko reikia 1 dalyje nurodytam sąveikumui pasiekti ir išlaikyti, ir priemonių tokiam poreikiui patenkinti parengimą, taip pat jų įgyvendinimo terminus, nurodant tarpinius ir galutinius tikslus;

- (b) galimos sinergijos su kitomis Sąjungos ir nacionalinėmis sąveikumo iniciatyvomis nustatymą.

Kiek įmanoma, valstybės narės savo poreikių vertinimą ir priemonių rengimą grindžia principu, kad duomenys renkami tik vieną kartą ir yra pakartotinai naudojami.

Pirmos pastraipos a punkte nurodytų elementų atveju valstybė narė visų pirma atsižvelgia į poreikį sukurti bendrą skaitmeninės tapatybės sistemą ir apsvarsto suderinimo su Reglamentu (ES) Nr. 910/2014 galimybę, be kita ko, su fiziniams ir juridiniams asmenims skirta europine skaitmeninės tapatybės dėkle susijusį aspektą.

4. Valstybės narės iki kiekvienų kalendorinių metų gruodžio 16 d. pateikia Komisijai metinę veiksmų plano įgyvendinimo ataskaitą, kurioje įvertinama veiksmų ir priemonių įgyvendinimo pažanga ir ar laikomasi veiksmų plane nustatytų terminų.

Prireikus valstybės narės kartu su metinėmis ataskaitomis pateikia Komisijai veiksmų planų pakeitimus.

Valstybės narės pirmąją metinę ataskaitą Komisijai pateikia ne vėliau kaip 2029 m. gruodžio 16 d.

5. Komisijai pagal 23 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kurie yra būtini siekiant užtikrinti, kad informacinių sistemų, naudojamų BŽŪP įgyvendinti, stebėti ir vertinti, sąveikumas ir sklandus keitimasis duomenimis būtų užtikrinami efektyviai, nuosekliai, veiksmingai ir laiku, papildant šį straipsnį taisyklėmis, kai to reikia 2 dalyje nurodytoms veiksmų gairėms įgyvendinti, taip pat taisyklėmis dėl 3 dalies b punkte nurodytų sąveikumo priemonių.
6. Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais nustatomos taisyklės dėl:

- (a) veiksmų plano ir metinės ataskaitos formos ir turinio;
- (b) veiksmų planų ir metinių ataskaitų perdavimo Komisijai arba prieinamumo užtikrinimo tvarka.

Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 24 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

22 straipsnis

Priemonės konkrečioms problemoms spręsti

1. Siekdama spręsti konkrečias problemas, Komisija priima įgyvendinimo aktus, kurie yra būtini ir pateisinami nepaprastosios padėties atvejais. Tokiais įgyvendinimo aktais gali būti nukrypstama nuo šio reglamento nuostatų, tačiau tik tiek ir tokiu laikotarpiu, kiek iš tiesų yra tikrai būtina. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 24 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
2. Jei yra privalomų skubos priemonių ir siekiant išspręsti tokias konkrečias problemas, kokios nurodytos 1 dalyje, kartu užtikrinant BŽŪP intervencinių priemonių, numatytų NRP plane tęstinumą išskirtinėmis aplinkybėmis, Komisija priima nedelsiant taikytinus įgyvendinimo aktus, laikydamosi 24 straipsnio 3 dalyje nurodytos procedūros.
3. Pagal 1 arba 2 dalį patvirtintos priemonės galioja ne ilgiau kaip 12 mėnesių. Jei pasibaigus šiam laikotarpiui tose dalyse nurodytos konkrečios problemos

neišsprendžiamos, Komisija gali pateikti atitinkamą pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kad būtų priimtas ilgalaikis sprendimas.

4. Apie visas pagal 1 arba 2 dalį patvirtintas priemones Komisija per dvi darbo dienas nuo jų patvirtinimo informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą.

23 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
2. 21 straipsnio 6 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami septynerių metų laikotarpiui nuo [Leidinių biurui: įrašyti šio reglamento įsigaliojimo datą]. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki septynerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudoti deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsimi tokios pačios trukmės laikotarpiams, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 21 straipsnio 6 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.
4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 21 straipsnio 6 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

24 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Bendros žemės ūkio politikos komitetas. Komitetas – tai komitetas, apibrėžtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 182/2011²⁰, o jo užduotis – teikti nuomones dėl visų pagal šį reglamentą priimtų įgyvendinimo aktų.

²⁰ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.
3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 8 straipsnis kartu su jo 5 straipsniu.

25 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo [Leidinių biurui: įrašyti Reglamento (ES) [...]], kuriuo įsteigiamas 2028–2034 m. nacionalinės ir regioninės partnerystės fondas, taikymo pradžios datą].

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė